Edini slovenski dnevnik
-: v Zedinjenih državah. :-
Velja za vse leto . . . $3.00
-: Ima 10.000 naročnikov :-

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily
-: in the United States :-
Issued every day except
-: Sundays and Holidays :-

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 205. — ŠTEV. 205. NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 31, 1915. — TOREK, 31. AVGUSTA, 1915. VOLUME XXIII. — LETNIK XXIII.

VROČE BORBE PRI NJEMNU IN KOBRINU.

BALKANSKE DRŽAVE SE ŠE NISO ODLOČILE

NEMCI IN AVSTRIJCI USPEŠNO PRODIRAJO NA RUSKO-POLJSKEM. — RUSKA POROČILA SO ZELO POMANJKLJIVA. FINANČNA KRIZA V RUSIJI. — BOLGARSKI KRALJ FERDINAND JE VELIK PRIJATELJ AVSTRIJE IN NEMČIJE. -- BOLGARSKA IN TURČIJA STA ŽE PRED ŠTIRINAJSTIMI DNEVI PODPISALI POGODBO. — AVSTRIJA BO ZNOVA NAPADLA SRBIJO. — NA MEJI IMA KONCENTRIRANIH 200,000 VOJAKOV. — IZJAVA ANGLEŠKEGA ŽURNALISTA.

Dunajsko poročilo.

Dunaj, Avstrija, 30. avgusta. — Avstrijsko vojno ministrstvo naznanja:

Armadi generala Pfalzerja in Bothmera sta dospela do Strype. Sovražnik je hotel na več točkah zaustaviti naše prodiranje, kase mu pa ni posrečilo. Pri Bjelovješu se vrše zelo vroči boji. Rusi se neprestano umikajo.

V zadnjih bitkah smo vjeli veliko ruskih vojakov in zaplenili precej vojnega materijala.

Nemško poročilo.

Berlin, Nemčija, 30. avgusta. — Iz glavnega stana nemške armade poročajo:

Čete generala Belowa ,ki operirajo južno od Rige, so v neprestanem stiku s sovražnikom.

Vzhodno od Njemna je dospela armada generala Eichhorna severovzhodno od Olite in vjela 1600 ruskih vojakov. Nemške čete so zavzele z naskokom mesto Lipsk, ki leži ob reki Bober. Naše čete so prekoračile Vidro, pritok reke Sokolke.

Armada bavarskega princa Leopolda operira v pragozdih pri Bjelovješu. Armada generala Mackensena se nahaja južno od Kobrina.

Petrograjsko poročilo.

Petrograd, Rusija, 30. avgusta. Danes je bilo sledeče uradno razglašeno:

V Kurlandiji se situacija ni prav nič izpremenila. Nemci prodirajo proti Troncovu in proti vasi Birschaken. Pri Dvinsku je položaj neizpremenjen. V smeri proti Vilni se boji še vedno nadaljujejo. Sovražnik, ki je dospel na desni breg reke Njemen, je poskušal prodreti do Oranya, kar se mu pa ni posrečilo. Na ostali fronti je položaj neizpremenjen.

Londonsko poročilo.

London, Anglija, 30. avgusta. — Iz poročil, ki prihajajo z vzhodnega bojišča, je razvidno, da se Rusi umikajo iz vzhodnega dela Galicije in da so jim Nemci neprestano za petami. Centrumu ruske armade, kateremu poveljuje veliki knez Nikolaj Nikolajevič, preti velika nevarnost, vendar je upati, da bodo Rusi prejalislej stopili v ofenzivo in pognali sovražnika v beg.

Tukajšnji vojaški strokovnjaki so mnenja, da se nahaja levo krilo ruske armade, ki se umika iz Galicije, v zelo nevarnem položaju. Če bodo Nemci tudi zanaprej ustrajali pri svoji taktiki, se je bati, da bodo obkolili in vjeli 300,000 ruskih vojakov.

Petrograd, Rusija, 30. avgusta. Armada generalnega feldmaršala Hindenburga je začela na severnem krilu z močno ofenzivo. Kakor kaže, namerava dospeti do Rige in jo zavzeti. Nemške čete so koncentrirane pri Friedrichstadtu pri Dvini, toda Rusi kontrolirajo ves prehode preko reke, vsled česar ne bo Nemcem tako lahko mogoče dospeti na ono stran.

V mesto Dvinsk je dospelo veliko ruskih ojačenj. Nocoj je bilo razglašeno, da sta začela zavezника pri Zloti Lipi prodirati in da mislit izgnati iz vzhodnjega dela Galicije zadnjega Rusa. Naše čete pri Zloti Lipi so dobile velika ojačenja.

Balkanske države.

London, Anglija, 30. avgusta. — Zavezniki so bili že prepričani, da se jim bodo pridružile balkanske države, toda to se dosedaj še ni zgodilo in se najbrže tudi ne bo. Vest, da sta podpisali Turčija in Bolgarska pogodbo, je povzročila povsod veliko presenečenje. Zastopniki Bolgarske in Turčije so pdpisali baje že pred 14 dnevi pogodbo. Bolgarska bo dobila šest angleških kvadratnih milj ozemlja, ki se razprostira vzhodno od Enos železniške proge mesto Karagač in nekaj gorskih prelazov, ki vodijo iz doline reke Marice do morja. V zameno se je Bolgarska zavezala, da bo ostala nevtralna.

Iz zanesljivega vira se je doznalo, da se Bolgarska pod nobenim pogojem ne bo umešavala v vojno.

Italijansko poročilo.

London, Anglija, 30. avgusta. --- Rimski dopisnik nekega tukajšnjega lista poroča, da se Bolgarska ne bo veliko ozirala na pogodbo, sklenjeno s Turčijo, in da se bo takoj pridružila zaveznikom, kakor hitro bi ji Srbija odstojila zahtevani kos Macedonije. Kralj Ferdinand je sicer velik prijatelj Nemčije, toda opraviti ne bo mogel veliko, ker so skoraj vsi ljudje za vojno. Gotovo je, da se Bolgarska ne bo pridružila Avstriji in Nemčiji. Ako bo grški ministrski predsednik Venizelos uporabil ves svoj upliv, bo lahko pridobil Bolgarsko na svojo stran.

Kralj Ferdinand.

London, Anglija, 30. avgusta. --- Sir Edwin Pears, ki je živel več let v Carigradu kot časnikarski poročevalec in pozna temeljito razmere na Balkanu, pravi, da je Bolgarski veliko več za Macedonijo kakor za vse pogodbe s Turčijo. Edina ovira je bolgarski kralj, ki bi se v slučaju, da bi bila vojna potrebna, veliko rajše pridružil Avstriji in Nemčiji, kakor pa zaveznikom. Vse napeto pričakuje, kaj se bo zgodilo. Nekateri ostro obsojajo kralja in pravijo, da mu je več za svoja posestva na Ogrskem, kakor pa za ves bolgarski narod.

Glede Grške in Rumunske je omenjeni žurnalist izjavil:

Grški ministrski predsednik Venizelos se zavzema za vojno, ne ve pa, v koliko se zamore zanesti na svojo armado. Grški generalni štab je odločno proti temu, da bi se začelo z vojno, ki bi ne pomenila za Grško ničesar dobrega. Vojno se mora napovedati tedaj, ko si je država svesta zmage. Rumunsko bo zelo težko pridobiti. Če bi dobila Rusija Carigrad in Dardanele, bi bilo z neodvisnostjo Rumunske takoj pri kraju.

Srbija.

London, Anglija, 30. avgusta. --- Dopisnik tukajšnjega "Timesa" poroča iz Bukarešta:

Nemčija in Avstrija si na vse načine prizadevata zadobiti nad Bolgarsko toliko upliva, da bi napovedala svojim sosedom vojno. Obe državi sta se začeli pripravljati na novo vojno proti Srbiji. Kaj lahko je mogoče, da se bodo avstrijske in nemške operacije proti Srbiji začele že tekom desetih dni. Nemčija hoče poslati svoje vojaštvo skozi Srbijo in Bolgarsko v Carigrad. Avstrija ima pripravljenih 200,000 mož, ki bodo takoj vdrli v Srbijo, kakorhitro se jim bo nudila ugodna prilika.

Denar v Rusiji.

Petrograd, Rusija, 30. avgusta. Med prebivalstvom tega mesta bi bila danes kmalo nastala panika. Na tisoče ljudi je vdrlo v banke in zahtevalo, da naj se jim izplača za bankovce zlat ali srebrn denar. Banke so samo nekaterim ugodile, ker je bil pa naval le preveliko, so poklicale policijo na pomoč, ki je ljudi razgnala. Oblasti so prepričane, da širijo nemški agenti med ljudmi vesti, da je Rusija na robu prepada in da je najboljše, če se prejkomogoče preskrbe z zlatim in srebrnim denarjem. Policija je uvedla strogo preiskavo.

Turški uspehi na Galipolisu.

Carigrad, Turčija, 30. avgusta. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče uradno poročilo:

V soboto je sovražnik pri Anaforti zopet navalil na nas toda mi uspešno odbili vse njegove napade. Zavzeli smo nekaj sovražniških strelnih jarkov in zaplenili precejšnjo množino vojnega materijala. V bojih, ki so se vršili zadnja dva dni, smo imeli le malenkostne izgube. Nad sovražniškim taborom se je pojavilo nekaj naših letalcev, ki so metali bombe v angleške in francoske zakope. Koliko škode so povzročili, se dosedaj še ni dalo dognati.

Panameriška finančna konferenca.

Washington, D. C., 30. avgusta. Finančni minister republike Bolivije, Camra, je sporočil danes državnemu departmentu, da je njegova vlada sprejela predlog, da naj se vrši vsako leto velika panameriška finančna konferenca.

Komponist Zitterbart umrl.

Pittsburgh, Pa., 30. avgusta. — Danes je umrl tukaj v starosti 70 let komponist Fidelis Zitterbart. Pokojnik je bil najstarejši muzik v tukajšnem mestu. Zapušča ženo in eno hčer.

Zadeva "Arabica."

Nemčija bo zasledovala od sedaj naprej v tem oziru politiko, katero je določil državni kancelar.

Berlin, Nemčija, 30. avgusta. Danes se je domnevalo, da se je ugotovil politični kurz Nemčije glede slučaja "Arabica" ter da odgovarja slednji zadnji spravljivi izjavi nemškega državnega kancelarja, dr. Bethamnn-Hollwega. Ta razvoj je sledil povratku državnega kancelarja, admirala pl. Tirpitza in drugih vdeležencev pri konferenci z nemškim cesarjem na iztočni fronti.

London, Anglija, 30. avgusta. Brzojavna poročila iz Amerike pravijo, da vidi Washington v nemškem "obžalovanju" glede potopa "Arabica" dokaz. da je prišel čas za vojskujoče se narode. da sprejmejo sprejemljive mirovne predloge.

Zavezniki ne dele tega naziranja, o katerem se poroča iz Washingtona, dasiravno je res, da bi majhna skupina miroljubnih ljudi v Angliji rajše videla, da bi se sedaj sklenilo mir.

Premogarska stavka v Belgiji.

Amsterdam, Holandska, 30. avgusta. — Stavka premogarjev v distriktu Charleroi, v belgijski provinci Hainaut, se z vsakim dnem bolj širi.

Glasom sem dospelih poročil so se vršili na različnih mestih boji med stavkujočimi premogarji ter nemškimi vojaki.

Vojna in angleške delavske organizacije.

London, Anglija, 30. avgusta. Priprave za kongres Trade Union, ki se bo vršil dne 6. septembra v Bristolu, kažejo, da se bo na kongresu veliko razpravljalo v vojnih vprašanjih.

Pet resolucij je že izdelanih, ki se pečajo z vojno, a niti ena se ne nanaša na obvezno vojaško službo. Ton resolucij je v splošnem protimilitarističen vendar pa se obsoja Nemčijo ter odobrava akcije Anglije in njenih zaveznikov.

Obsodba ruskega poročevalca.

Bukarešt, Rumunska, 30. avgusta. — Dunajski poročevalec ruskega lista "Novoje Vremja" je bil glasom nekega poročila spoznan pred vojnim sodiščem krivim špijonaže ter bil obsojen na smrt na vislicah.

Z zapadnih bojišč.

Obstreljevanje zakopov.

Na celi zapadni fronti se vrše glasom poročil ostri artilerijski boji. Razstreljevanje min.

V ARGONIH.

Nemška artilerija je namerila koncentriran ogenj na več francoskih baterij.

Pariz, Francija, 30. avgusta. — V danes popoldne izdanem oficijelnem francoskem poročilu se poroča o težkih artilerijskih bojih v Argonih, katere so spremljale eksplozije min in metanje ročnih granat. Take boje se je izvedlo glasom poročila na različnih točkah fronte v Argonih ter se je resno poškodovalo nemške zakope pri Courses Chausées, nadalje pri Meurisond in Bolante.

Te boje se je izvojevalo včeraj zvečer ter je zavladal ob nastopu noči v celi okolici primeroma mir. Tudi na ostali fronti je potekla noč mirno.

V današnjem večernem poročilu poroča francoska vlada o artilerijskih bojih v distriktu Artois ter v okolici Quennevieres. V poročilu se glasi, da je razdejal francoski artilerijski ogenj na več točkah nemške zakope ter poškodoval nemške provijantne postaje.

V Argonih so namerili Nemci na več točkah koncentriran artilerijski ogenj na francoske baterije. Ostre kanonade se vrše v Lotaringiji, v smeri Mencol, Bezanges in Chazelles ter v Vogezih, v okolici Launois in Linge.

Nov nemški letalni stroj.

London, Anglija, 30. avgusta.— V nekem sem dospelem poročilu, o kojega istinitosti se pa dvomi, se glasi, da je neki nemški biplan, ki razvija večjo hitrost, prisilil nič manj kot 30 sovražnih aeroplanov, da so morali pristati. Dasiravno se smatra to poročilo kot zelo pretirano, je vendar gotovo, da je najnovejši nemški aeroplan močnejši in uspešnejši kot katerikoli onih, katere uporabljajo zavezniki.

Pri zadnjem napadu letalcev na Pariz so francoski letalci prisilili neki nemški aeroplan, da je pristal. Stroj pa ni bil najnovejše konstrukcije.

Potop angleškega parnika.

London, Anglija, 30. avgusta.— Angleški parnik "Sir William Stephenson" iz Newcastle, vsebujoč 1514 ton, je bil potopljen od nekega nemškega podmorskega čolna.

Detiniranje angleškega parnika.

London, Anglija, 25. avgusta. (Zakasnelo.) — Norveški parnik "Salonica", ki je odplul dne 28. julija iz Galveston, Tex., v Aalborg, Danska, je bil v Kirkwall, Anglija, detiniran od angleških oblasti.

Povratek begunca.

Francoski avijatik Eugene Gilbert, ki je prelomil svojo častno besedo ter pobegnil iz Švice, kjer je bil interniran, je bil poslan od francoske vlade nazaj v Švico ter je dospel v Bern v spremstvu nekega švicarskega kapitana.

Dr. Lardy, švicarski poslanik v Parizu, je izrekel vojnemu ministru Millerandu v imenu švicarske vlade zahvalo za izrečeno odločitev.

Aretacija Amerikanca v Švici.

Washington D. C., 30. avgusta. — Na podlagi obdolžbe, da je pisal razžaljive članke proti švicarskemu zveznemu predsedniku, je bil aretiran v Švici Edward Emerton, ki je baje član newyorške milice. Ameriški poslanik Stovell je poslal državnemu departmentu tozadevno poročilo.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Zaplenjenje premoženj.

Odredba francoske vlade.

Francoska vlada namerava zapleniti del premoženja nemških državljanov v Franciji.

PROTIODREDBA.

Ta korak se namerava storiti, ker se je storilo isto s francoskim premoženjem v Nemčiji.

Pariz, Francija, 30. avgusta. — V vladnih krogih se je razmišljalo o povračilnih odredbah proti prisilnemu prispevanju k nemškemu vojnemu posojilu iz zaplenjenega premoženja francoskih državljanov.

V dokaz, da se je to res vršilo, se navaja slučaj Francoza M. Haeffle, ki je posestnik predilnic v Gebweiler, Alzacija. Haeffle je pobegnil pri umikanju Francozov preteklega avgusta v Francijo in nemški oskrbnik je baje iz privatnega premoženja Haeffle-ja nakazal 100.000 mark k prvemu nemškemu vojnemu posojilu. Pri drugem posojilu je baje nakazal oskrbnik 300.000 mark in sicer iz obratnega kapitala, dasiravno se nahajata dve tretini akcij v rokah Francozov.

Francoska vlada ima pod sekvestrom nemško posest v vrednosti preko 100,000,000 frankov ter se razmišlja sedaj o tem, da bi se za kazen zaplenilo del tega premoženja.

Skrivnosten umor ženske.

Mrs. Sarah Leitner, žena načelnika Leitner-jevega detektivskega urada na št. 52 izt. 80. cesti, je bila včeraj zvečer ustreljena v uradu njenega moža ter se ni nahajala v dotičnem času v prostoru nobena druga oseba kot Leitner sam in njegova žena.V celem se je oddalo pet strelov ter je izjavil Leitner, da je videl zbežati dva možka s sivima čepicama.

Leitnerja se je aretiralo ter ga zaslišalo. Policija pa ni baje od njega izvedela ničesar drugega kot to, da je imel pred par dnevi oster prepir s svojo ženo. Coronerjev zdravnik je ugotovil, da se je oddalo vseh pet strelov iz neposredne bližine. V zadnji sobi urada, kjer je nastanjena neka družba za čiščenje oken, se je pozneje našlo v kaminu revolver ter se je izkazalo. da je bilo iz njega odanih šest strelov. Krogle so istega kalibra kot one, katere se je našlo v truplu ženske.

Udarec za prohibicijo.

Washington, D. C., 30. avgusta. — Ker oponiram narodni prohibiciji ter popolnoma soglašam z naziranji predsednika Wilsona, — je rekel predsednik R. L. Henry hišnega komiteja za dovolila vspričo poročila, da se ga je kandidiralo za senatorski sedež v Texasu, — bom resno priporočil narodu, naj ustavi tozadevno agitacijo.

Odklonjena prošnja za pomiloščenje.

Albany, N. Y., 30. avgusta. — Governer Whitman je odklonil danes prošnjo Louis M. Roach-a za izpremembo smrtne obsodbe radi umora Johna Barrett-a iz Palatine Bridge. Usmrčenje se bo izvršilo v petek v Sing Singu.

Zblazneli italijanski rezervisti.

Napolj, Italija, 30. avgusta. — Na poti iz Amerike sem je zblaznelo 19 italijanskih rezervistov, ki so se nahajali na parniku 'Canopic' White Star črte. Domneva se, da je povzročilo bolezen skrb glede njih bodoče usode. Prevdlo se jih je v neko tukajšnje zdravilišče.

Amerika zastopa osem narodov in držav.

Ameriški poslanik Morgenthau v Carigradu je prevzel zastopstvo italijanskih, ruskih in črnogorskih interesov. S tem zastopajo Združene države v Turčiji osem narodov.

Z italijanskih front.

Italijani poročajo, da se Avstrijci umikajo na dveh mestih in da so njih pozicije ogrožene.

Milan, Italija, 30. avgusta. — Avstrijci se umikajo na dveh točkah. Prvo mesto je dolina Sugana, kje razstreljujejo za seboj pri umikanju mostove in viadukte ter ceste in železnice. Drugo mesto umikanja pa je okraj ob gorenjem teku reke Soče, kjer se italijanski planinci zapleteni z Avstrijci v boj za posest važnega vrha.

Po celi vrsti uspešnih bojev in spopadov so napredovali planinci ob Strino dolini ter oživotvorili zvezo med četami, ki operirajo v dolinah Vermiglio in Noce.

Italijanska artilerija je v zadnjih dneh obstreljevala avstrijske pozicije na vrhuncih Strino doline ter prisilila Avstrijce, da so se umaknili iz enega njih utrjenih taborišč. Avstrijci so izpraznili osem pozicij, katere so nato zasedli Italijani.

Iz zadnjih oficijelnih poročil je razvidno, da so Italijani precej napredovali onstran Bovca ter da naskakujejo sedaj vrhunce gore Rombon, ki je visoka 6000 črevljev. Ta gora obvladuje dolino Koritnice, dotoka Soče ter tudi pot, ki vodi preko Predila v višini 3,500 črevljev ter preide nato v Seebach dolino kjer so zavzeli Italijani pred tednom dni par avstrijskih pozicij.

Avstrijci se nahajajo v precej kočljivem položaju v Trbižu, Tolminu in Goriciu (!). V dolini Sugana so izgubili celo vrsto utrjenih postojank.

Premogarji v Wales.

Lloyd - George se je posvetoval s posestniki premogovnikov in pozneje s premogarji.

London, Anglija, 30. avgusta.— Uradniki premogarjev v južnem Wales so se danes posvetovali z več člani kabineta v namenu, da dovedejo do poravnave konflikta, ki preti dovesti do nove stavke, katere bi se vdeležilo 200,000 premogarjev. Če se v prihodnjih dneh ne doseže sporazum, je stavka neizogibna.

Uradniki so dali izraza svojemu prepričanju, da bodo delavci v sredo vprizorili generalno stavko, če se dotedaj ne posreči skleniti pogodbo, vsled katere se bo pristalo v zahteve delavcev. Vlada vidi danes ugodno znamenje v poročilu, da se je v Montmouthshire vrnilo 3000 premogarjev na delo. Zagotavlja se pa obenem, da so se vrnili ti premogarji na delo le vsled nasveta unijske eksekutive, ki zahteva, da ostanejo delavci na delu, dokler se vrše pogajanja glede nove pogodbe.

V ostalih distriktih niso prišli premogarji na delo in glasom nekega nadaljnega poročila iz Cardiffa je odložilo nadaljnih tisoč premogarjev delo.

Komitej posestnikov rovov se je posvetoval danes zjutraj z municijskim ministrom Lloyd-George-om in pozneje s predsednikom trgovske zbornice, Walter Runcimanom. Po posvetovanju s posestniki je imel Lloyd-George pogovor s štirimi zastopniki delavcev. glede vsebine tega pogovora ni prišlo ničesar v javnost.

Aretacija prebrisanega sleparja.

St. Louis, Mo., 30. avgusta. — John W. Kline, iz St. Louis, je bil danes tukaj aretiran ter se ga dolži, da je zakrivil sleparije v skupnem znesku $500.000. Nadalje se izvaja, da je vodil dvojno življenje, tudi kot bankir v Forest City, Ark., pod imenom John B. Bernhardt, kjer se ga je celo predlagalo za kandidaturo v državni senat.

V obtožnici se glasi, da je počenjal sleparije z zemljišči v drugih delih dežele. Pred dvemi tedni je komaj ušel aretaciji v Waukesha, Wis., kjer je skušal slepariti farmerje.

Situacija v Mehiki.

Carranzov odgovor.

Vse napeto pričakuje, kaj bo odgovoril šef konštitucionalistov na panameriško noto.

GENERAL SCOTT.

Šef generalnega štaba zvezne armade se je danes vrnil v Washington. Amerikanec umorjen.

Washington, D. C., 30. avgusta. Člani panameriške konference se bodo v prihodnje bavili z vprašanjem, na kakšen način bi se dalo napraviti v Mehiki mir, toda dokler ne dobijo od generala Carranze na svojo noto odgovora, ne morejo skleniti ničesar definitivnega.

Državnemu departmentu so danes sporočili, da nameravajo Villove čete napasti Monterey, glavno mesto države Nuevo Leon. Mesto brani general Trevino s par sto vojaki. Posadka bo baje dobila v kratkem času nekaj ojačenj. Železniška zveza med Piedras Negras in med Monterey je še vedno prekinjena.

Ameriška družba Rdečega križa potemtakem ne more pošiljati živil in drugih potrebščin v Monclovo in Saltillo. General Villa hiti s svojimi četami na pomoč generalu Raulu Maderu.

Generalni major Scott, šef generalnega štaba zvezne armade, se je danes vrnil sem in sporočil državnemu departmentu, kakšen uspeh so imela njegova posvetovanja z mehiškim voditelji. Jutri ga bo sprejel v avdienci državni tajnik Lansing.

Washington, D. C., 30. avgusta. Iz Vera Cruza poročajo, da so mehiški ustaši umorili Amerikanca C. F. Wellsa. Poročilo ne vsebuje nobene podrobnosti.

Smrt kirurga.

Zdravnika dr. Nelsona W. Wilsona je zadela pri neki predstavi v Buffalo, N. Y. srčna kap. Bil je na mestu mrtev. Ko je bil leta 1901 uprizorjen atentat na McKinleya, je bil dr. Wilson prvi, ki je prihitel smrtno ranjenemu predsedniku na pomoč. Dr. Wilson je bil star 51 let.

Pozor, pošiljatelji denarja!

Denarne pošiljatve v Avstrijo bodemo sprejemali kljub vojni z Italijo, pošta gre nemotljeno preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam naznanjajo, da se denarne pošiljatve ne izplačujejo v južni TIROLSKI, na GORIŠKEM, DALMACIJI in deloma v PRIMORJU. — Za del ISTRE, KRANJSKO vso in enako spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje sorodnikom ali znancem, ki ga odtam pošljejo vojaku, ako vedo za njegov naslov.

Denar nam pošljite po "Domestic Postal Money Order", ter priložite natančni Vaš naslov in ono osebe, kateri se ima izplačati.

Cene:

K	$	K	$
5....	.80	120....	19.20
10....	1.60	130....	20.80
15....	2.40	140....	22.40
20....	3.20	150....	24.00
25....	4.00	160....	25.60
30....	4.80	170....	27.20
35....	5.60	180....	28.80
40....	6.40	190....	30.40
45....	7.20	200....	32.00
50....	8.00	250....	40.00
55....	8.80	300....	48.00
60....	9.60	350....	56.00
65....	10.40	400....	64.00
70....	11.20	450....	72.00
75 ...	12.00	500....	80.00
80 ...	12.80	600....	96.00
85 ...	13.60	700....	112.00
90 ...	14.40	800....	128.00
100....	16.00	900....	144.00
110....	17.60	1000....	160.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Slovenic Daily.)
Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)
FRANK SAKSER, President.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado $3.00
" pol leta 1.50
" leto za mesto New York 4.00
" pol leta za mesto New York ... 2.00
" Evropo za vse leto 4.50
" " " pol leta 2.55
" " " četrt leta 1.70

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays.
Subscription yearly $3.00.

Advertisement or agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi **kraja** naročnikov prosimo, da se nam tudi **prejšnje bivališče** naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

AMERICAN ASSOCIATION OF FOREIGN LANGUAGE NEWSPAPERS MEMBERSHIP LABEL

Še malo pojasnila.

VI.

Komaj smo omenili nekoliko nerednosti, ki so se dogodile zadnji čas, komaj smo podali nekaj nasvetov, kako bi bilo boljše in kako bi bilo najboljše, smo naleteli povsod na hud odpor. Tudi pri tej priliki se je izkazalo, da resnica v oči bode.

Neki strogo srbski list, ki je pa poleg tega tudi navdušen za Jugoslavijo, nam pravi po ovinkih, da smo nasprotniki jugoslovanske misli, ker smo v enem ali dveh člankih izjavili, da bi Jugoslavija s kraljem na čelu ne bila prosta država in da bi nam bilo ravno tako, kakor Bolgarom v Srbiji. List ni poskušal zavrniti naše trditve, da se Bolgarom slabo godi, ampak pravi, da zato nimamo nobene pravice govoriti o Jugoslaviji, ker smo napadli srbskega kralja. Če bi bili tudi v resnici taki zagovorniki svobode kakor so na papirju in če bi jim bilo res kaj za svobodo, je jasno, da bi nam ne smeli zameriti, če smo proti onim, ki ne dajo narodom svobode. Iz tiste male notice je pa nadalje tudi razvidno, da si Srbi, že vsaj nekateri, vse drugače predstavljajo Jugoslavijo, kakor si jo mi in vsi oni Slovenci, ki se hočejo za vedno iznebiti vsakega jarma, bodisi avstrijskega, bodisi srbskega, če bi proti svoji volji prišli pod njega.

Tudi nekateri slovenski časopisi niso zadovoljni z našim stališčem. Nekateri zato ne, ker so že predaleč zašli, drugi zato, ker stoje pod uplivom oseb, ki jim je groš veliko več, kakor pa vsa jugoslovanska ideja. Vsi drugi pa, ki nam mogoče iz prepričanja očitajo, bodo kmalu spoznali, da so bili v veliki zmoti.

Omenjenemu srbskemu listu rečemo samo to, da smo veliki prijatelji srbskega naroda in da smo veliki, zelo veliki nasprotniki kraljevine Srbije. Kraljevina Srbija pravi, da ima v svetu toliko veljave, da nas bo s pomočjo Angležev, Francozov in Rusov izstrgala Avstriji in da bo skrbela za to, da niti najmanjši del Hrvatov in Slovencev ne bo ostal pod kako drugo državo. Pred meseci so se začela pogajanja med zavezniki in Italijo. Vsekrižem so se pogajali in vsekrižem so kupčevali z ubogimi primorskimi Slovenci. Zavezniki in Italija, Avstrija in Italija, ubogi narod se je pa krivičil in ni vedel, kaj bi počel v smrtni grozi. Znana stvar je, da je Avstrija skopa in zato ni hotela dati Italiji toliko, kakor je zahtevala. Zavezniki so bili bolj radodarni in dovolili so ji veliko več. Pri tistih pogajanjih se kraljevina Srbija ni veliko razlikovala od Avstrije. Avstrija je bila pripravljena prepustiti Slovence do Soče, zavezniki so ji dovolili, da jih lahko vzame tudi nekaj onstran Soče, in tako se je zgodilo, da je bila Avstrija ponudnik, ki je prišel šele v drugi vrsti v poštev. Ko so že padale granate na slovenska tla, ko je bilo že veliko slovenskih krajev opustošenih, so šli nekateri člani Jugoslovanskega odbora k francoskemu in angleškemu ministrskemu predsedniku povedat, da prebivajo na Primorskem Slovenci. Gospoda sta se zelo začudila ter izjavila, da ne vesta ničesar o Slovencih, da nista slišala o njih ne od kraljevine Srbije, ne od kake druge strani. Srbska vlada ni pri tistih pogajanjih igrala posebno častne uloge. Če je njen upliv res tako dalekosežen, da misli spraviti Slovence in Hrvate pod svoje okrilje, bi tudi lahko pregovorila svojega sedanjega zaveznika, da bi si ne lastil naših krajev.

Zato torej ne zagovarjamo kraljevine Srbije in njenega kralja. Če bi imel srbski narod kaj za odločevati, bi gotovo drugače odločil, kakor je odločila srbska vlada.

V moderni vojni.

Piše **V. Mazi.**

II.

Kvartet ad hoc.

V istem junijskem večeru smo srkali za okopom nadporočnika Z. sladko vince, kakor "v teh starodavnih časih". Zaboj nam je služil za mizo in sluga je donašal prav pridno steklenico za steklenico. Mirna, jasna noč se je razgledovala po brezkončni ravnini z milijoni svojih bleščečih oči. Prepeli smo domala vse znane narodne pesmi. Praporščak Š. se je sicer nekoliko prehreščeče zadiral s svojim basom, ker se ga je že oprijemalo vino, kadeta B. in M. pa sta jo prav dobro rezala in tudi nad tenorjem nadporočnika Z. bi se ne mogel nihče spodtikati. Jaz sem pomagal, kolikor sem znal in mogel.

V tem razpoloženju bi bili skoro pozabili, da stojimo v neposredni bližini sovražnika, da ni priletel nenadoma okoli polnoči nekdo z novico, da so pri moji in drugih stotnijah že vsi oprtani in pripravljeni za napad.

Stekel sem brž po visoki travi do naših okopov, ali ko sem prišel tja, sem videl, da so napravili iz muhe konja. Naše predstraže so namreč zajele rusko patruljo, ki je bila poslana na poizvedovanje.

Prepričani smo bili, da Rusi ta večer ne bodo prodirali, zato sem se lahko z mirno vestjo vrnil k stari družbi.

Ali nikogar nisem več našel. Kadet M., ki je imel službo, mi je povedal, da so šli drugi na patruljo proti ruskim okopom.

Komaj stopim iz njegovega zavetja, že me preseneti petje, ki je prihajalo tam daleč nekje izpred ruskih okopov.

To vendar ne morejo biti naši? Ali pojo Rusi? — Poslušam. Ne, to je naša pesem. Razločil sem celo besede, ki jih je zanesla do mene rahla nočna sapica: "juhé, juhé, ravno polje..." Da, to so naši. Celo glasove poznam: moja večerna družba. K njim!

Pri stražah sem izvedel za geslo, potem pa hitel med visoko travo v smer, od koder so prihajali glasovi. Poljske straže so me ustavile, ali ker sem se mogel legitimirati, so me pustile naprej.

Prebresti je bilo treba potoček, potem pa zopet dalje po travi, zakaj petje je bilo še vedno daleč pred menoj.

Ali sem mislil takrat na največjo nevarnost, ki mi je lahko pretila? Niti najmanj ne! Tako brezskrbno sem hodil, kakor da bi se napotil k sosedu v vas. — In vendar bi se bilo lahko zgodilo ob slehernem koraku, da bi se izprožil proti meni smrtonosni strel v travi prežeče predstraže. Vsakdo bi potlej lahko govoril o meni z očitanjem, da sem lahkomiselno tvegal življenje. Nobenih takih razmišljanj ni bilo takrat v meni. Samo da pridem do svoje trojice.

Dosegel sem jih. Rdeče zarje so stale že na horizontu: pričelo se je daniti. Dobro se je že razločilo ruske žične ograje in vrh planote se je dalo natančno razločiti, kako so se radovedno vspenjale prek okopov glave z okroglimi čepicami. Mestoma se je pokazal na okopu cel človek, ki se je prav razločno odrazil od zardelega neba.

Zdaj smo zapeli v kvartetu: "Venček na glavi...", "Stoji, stoji Ljubljanca..." in še par drugih. Vse mirno na ruski strani. Niti en strel ni padel in vendar smo bili tako na muhi, da bi padli lahko vsi od ene same salve.

Ko je že risal dan pokrajini jasnejše poteze, smo se vrnili v svoje okope čisto nemoteni.

Moderna vojna!

V prvem letu vojne.

O uspehih avstrijskih in nemških armad v prvem letu svetovne vojne se poroča sledeče:

I. Zasedena sovražna ozemlja: Zvezni centralni državi (Nemčija in Avstro-Ogrska) sta imeli koncem prvega leta vojne zasedenega ozemlja: v Belgiji 29,000 štirijaških kilometrov, v Franciji 21 tisoč, v Rusiji 130,000, skupaj 180,000 štirijaških kilometrov. Zavezniki so imeli zasedenega nemškega in avstrijskega ozemlja: v Galiciji 10,000 štir. km, v Alzaciji 1050 štir. km, skupaj 11 tisoč 50 štir. km.

II. Vojni ujetniki: Število koncem julija na Nemškem se nahajajočih vojnih ujetnikov znaša: v ujetniških taboriščih in lazaretih 898,869, zaposlenih pri delu 40,000, na transportu 120,000, skupaj 1,058,869. — V Avstro-Ogrski je 636,000 ujetnikov. Vseh ujetnikov imata torej centralni državi okroglo 1,700,000. — Število v Nemčiji se nahajajočih ujetih častnikov znaša 5600, onih v Avstro-Ogrski pa 3190.

III. Vojni plen: V Nemčiji so konca julija vplenili ter privedli v vojno zbirališče 5834 topov in 1536 strojnih pušk. Ker pa so velik del topov in strojnih pušk pustili pri četah, kjer jih uporabljajo, se lahko računa vojni plen na 7000 do 8000 topov in 2000 do 3000 strojnih pušk. — Vojni plen od 1. maja: Kakor je razvidno iz poročila nemškega generalnega štaba, objavljanega dne 2. avgusta, je bilo meseca julija med Iztočnim morjem in reko Pilico ujetih 95,023 Rusov, vplenjenih 41 topov in 230 strojnih pušk. Avstro-ogrsko poročila generalnega štaba z dne 2. avgusta pravi, da so avstro-ogrske čete meseca julija ujele 126,838 nasprotnikov, vplenile pa 16 topov in 202 strojni puški. Julija meseca so torej čete centralnih držav na iztoku ujele 221,861 nasprotnikov, vplenile pa 57 topov in 432 strojnih pušk. — Od pričetka velike ofenzive, od dne 1. maja, torej v treh mesecih, so avstro-nemške čete ujele na iztočnem bojišču 743,000 mož.

Brzojav in vojna.

Skoro vse kable imajo Angleži v rokah in v sedanji vojni, ko stoje na strani Angležev tudi Rusi, Francozi in Italijani, vladajo nasprotniki Avstrije in Nemčije pravzaprav nad vsemi brzojavnimi zvezami po svetu.

Brzojav v vojni je velikanskega pomena. To se je pokazalo že dostikrat. Ko so Francozi zavojevali Tonkin, niso Angleži pustili francoskih telegramov toliko časa naprej, dokler niso ukrenili, kar jim je kazalo storiti proti Francozom. Leta 1884. so Francozi dobili vladi poslano brzojavko o smrti maroškega sultana šele 24 ur pozneje, kakor bi bila lahko dospela, ker je tako angleška vlada dobila čas, storiti njej koristne korake. Telegram, ki ga je poslal nemški cesar ob času burske vojne prezidentu Krügerju, so londonski časopisi prej izvedeli nego ga je dobil Krüger. Ko je bila vojna med Združenimi državami in med Španisko, so Angleži zadrževali telegrame španskega admirala Cervere in posledica tega je bilo uničenje španskega brodovja pri Santiago de Cuba. Lahko so torej Angleži že v burski vojni rekli: "Brzojavne zmage so važnejše, kakor resnične zmage."

Od leta 1899. je sicer tudi Nemčija položila nekaj kablov, toda Angleži so začetkom vojne vse te zveze z Azijo, Afriko in Ameriko pretrgali. Nemčija pa ima zopet zvezo z Ameriko, in sicer brezžično in ji ta dobro služi.

V prihodnjosti se bodo pa morali kabli vsekako umakniti brezžičnemu brzojavu in tedaj bo konec vsem monopolom na tem polju.

Smrtna kosa.

Na Dunaju je umrla mati načelnika generalnega štaba generalobersta barona Conrada-Hötzendorfa, Barbara Conrad pl. Hötzendorf, v visoki starosti 90. let. Generaloberst Conrad-Hötzendorf je njen edini sin.

Nemška gledališča v inozemstvu.

Kako je vojna vplivala na nemška gledališča v inozemstvu, se bo izvedelo šele v mirnem času. Naravno je, da se Nemci za to zanimajo in da o tem razpravljajo v listih. Tako smo izvedeli, da je nemška umetnost izgubila v zadnjih desetletjih mnogo tal.

Najbolje se še drži v Švici in v Avstriji, a tudi tod ima že težko stališče. V Bernu v Švici je na primer prišlo gledališče leta 1914 v veliko nevarnost. Bogati ljudje tega mesta so namreč ali francoske narodnosti, ali francoskega mišljenja, masa prebivalstva pa je nemška. Leta 1914. je bil obstanek nemškega gledališča v nevarnosti. Tedaj pa so dekleta hodila od hiše do hiše in največ pri malih meščanih ter delavcih nabrale toliko denarja, da je bil obstanek gledališča zagotovljen.

V Rusiji je bilo včasih mnogo nemških gledališč. V Petrogradu je bilo nemško dvorno gledališče, kjer so predstavljali opere in drame in ki je tekmovalo z največjimi nemškimi gledališči. Poleg tega sta bili še dve drugi nemški gledališči, a vsa so ponehala. V Moskvi, v Kijevu, v Mitavi in v Varšavi so bila lepa nemška gledališča, še v Lodzu, v Libavi, v Revalu, v Dorpatu in v Rigi, a so zdaj seveda zaprta. Če bodo oživela, je pač tudi odvisno od vojne.

Na Ogrskem so zdaj med vojno izjemoma dopustili nekaj nemških predstav v Budimpešti, sicer pa že dolgo ni bilo nobene. Pred 30. leti pa so bila nemška gledališča v Budimpešti, v Požunu, v Temešvaru, v Velikem Varadinu, v Aradu in še v drugih mestih, a so vsa zamrla, največ pa vsled vpliva vlade.

Nemška gledališča so bila svoj čas tudi v Londonu, na Nizozemskem in v Luksemburgu, a jih ni nikjer več. Najbolj čudno je, da se nemška gledališča še v Ameriki niso mogla vzdržati, kjer je kakih 20 milijonov Nemcev. V Ameriki je le še eno veliko nemško gledališče, v Milwaukee, Wis.; v New Yorku je tudi, a samo životari, kljub ogromnemu številu nemško govorečih prebivalcev.

Glavni vzroki tega propada nemških gledališč v inozemstvu so po sodbi nemških strokovnjakov sledeči: Stroški za dobro gledališče so tako veliki, da jih brez podpor iz javnih sredstev ni zmagati, domačini v inozemstvu so si ustvarili gledališča v svojem jeziku in ne obiskujejo več nemških predstav; nemške kolonije v inozemstvu niso dosti velike, da bi same mogle vzdržati gledališče; konkurenca drugojezičnih gledališč je tako velika in izdatna, da še nemški kolonisti radi hodijo v tuja gledališča kakor v svoja lastna.

Mrguda.

Stanko Rožman.

Mrguda dene perilo na glavo in gre spirat. Nekaj ji stiska srce, ko stopi z bremenom iz hiše.

Več tednov že se govori v vasi samo o njeni materi in o njej.

Sredi vasi začuti Mrguda, kako jo oblije rdečica in se je lotева razburjenost. Boji se, da jo kdo vidi in reče kako za njo razžaljivo besedo. Vrnila bi mu krepko, ali spet ji je težko.

Njena mati je nemirne krvi. — Pohajkuje vam istotako od hiše do hiše. Nekoč se v mraku zakasni v vasi, pa svet, kakoršen je: vsako reč izprede. Mož se jezi in potoži popu:

— Oče, prosim te, ona moja, dovoli, beživa od mene.... Evo tri dni mi je doma, ali hipoma ji nekaj šine v glavo, namaže si lase, počeše se, obleče se kakor da gre k maši pa hajdi v svet. Malo časa, pa se spet vrne. Primem jo. Ali kaj hočem: moja je, Bog je ne ubij! Za nekoliko časa! zopet rep na rame, pa v mrak — — — Jaz jo redim, oblačim, obuvam in vse ji storim, a, da oprostiš.... E, pa, oče moj, veš, kako je: človek se mora brzdati!

— Ne tajim, ne zakrivam temveč povem ti odkrito pred to svetlo brado: Nočem te! Kaj mi bo star, onemogel dedec?!

— Molči, potepenka, potepena! Osman-paša je bil le jeden, pa je i on na Plevni podlegel.

Taka je Mrgudina mati.

Vrh Vlajičevih ovčjih staj pride Mrguda do perišča. Začuje razgovor.

— Tu o meni govorijo — pomisli v sebi in stopi za košat grm.

— Da, draga moja, kri! Vroča kri je temu kriva.

Mrguda spozna glas in zadrhti.

— Tudi jaz bi to rekla — se zasliši drugi malo obliji ženski glas. Da, da, ali si jo videla, nima še sedemnajst let, pa prsi so ji polne in trde kakor mladi ženi! Kedar jo vidim, mi je žal, da sem ženska, taka je, da, oči mi!

— Bog dal, da ti izpadejo! — zašepeta ljuta Mrguda.

— Res, res, prav imaš: ali poglej samo njeno mater! Stareja je od mene najmanj deset let. Pa jaz brezzoba babura a ona še sedaj kakor mlado dekle.

— Bodi ti brezzoba babura, pa si zato poštena žena, o ona je postransko dete. V njenem plemenu se poraja nezakonska deca. Zeklela bi se, da je tudi mlada Mrguda postranski otrok.

— Da, sem! — škripne Mrguda z zobmi, vrže perilo na tla, sede in se sezuje. Sleče jopico, zavihne nazaj predpasnik, privzdigne do iznad kolen srajco, stopi v vodo in začne izpirati. Poglejte si jo, kako je čvrstega in krasnega stasa!

Lice lepo-rjavo, krepko izraženo, a druga telesna moč zalita, jedra polno kakor nadojenega jagnjeta. Velike, globoke, črne oči so ji vedno nekam vlažne; nos pravilen, mesnat, z okroglimi nosnicami. Ustnice nabreknile in vedno rdeče. Samo, kedar se razjari, zadrhtijo in pobledijo.

Poleg tega je Mrguda, kakor pravi ljudstvo, sladke krvi — sladke, presladke! Kedar zapoje: — Moj se dragi k vojakom odpravlja, — začne gotovo jokati vsaka žena, ki ima sina pri vojakih. Tako je znalo postransko dete zapeti to pesem.

— Samo da me ima moj Mijo rad, pa naj svet govori, kar hoče, — zašepeta Mrguda, se pripogne, vzame peračo z brega in začne izpirati perilo.

Okolu in okolu nje voda, svetlost in nepregledno, lepo dišeče spomladansko zelenje in cvetje. Zrak se je sčistil po deževju, pa trepeče in se svetlika kakor stklo. Ob belih okroglih nogah žubori voda in polahko odteka, trepetajoča svetloba se odbija od vode in se igra po vlažnem in dolgem, nakičenem gerdanu, — nakitu.

Mrguda privzdigne glavo, vrže peračo na breg, se vzravna, in pesem se ji sama izvije iz grla:

— Moj se dragi k vojakom odpravlja....

Oči ji zasolzijo in drhtavost jo objame. Glas se ji krepko ali milo razlega: preliva se zdaj z grenkostjo zatirane duše, zdaj z razvnetim žarom kljubovalnosti.

Izza nje zdrkne kamen v vodo in jo pošegeta po beli nogi. Mrguda zadrhti, pobledi, in pesem se ji znova izvije iz razburjenih prs. Obrne se in zagleda tam med vlažnim šibjem Mijevo glavo.

— Mijo, dragi moj, beži odtod: videl te bo svet, in kaj naj počnem od sramote, moj Bog! — garoti Mrguda in nespretno, razburjeno spušča srajco po golih, polnih nogah.

— Ali ko se snideš s Krstanovim Lujom, takrat molčiš.... Ne praviš: videl te bo svet!

— Lahko, govoriš, Mijo, kar hočeš! — zdahne ona in stopi na suho. Kaj mi bo Lujo? Ta slabič! Od rje se ne naješ kruha, — kedar gre, cinca kakor starec. Da je vsaj tak fant kot ti, tako krepak, plečat, visok, bi si človek še kaj pomislil, a tako.... Mijo, dragi moj, ti grešiš pri meni.

Mijo preskoči vodo in se približa Mrgudi.

— Ves svet gre na mene in zdaj še ti. Ali ti nič ni žal?.... Mijo, Mijo, grešiš na duši!

— Poznam jaz tvoje izgovarjanje, Mrguda, poznam!

— Kaj hočeš od mene, Mijo?! Krvi bi ti svoje dala. Jaz te ljubim, umiram za teboj, a ti.... Dušo bi ti dala. Hočeš dušo?! In v čem je duša? Je-li v krvi? — vpraša Mrguda, vsa zažarela v obraz.

— Pravijo da je, odgovori hladno, preko srca Mijo.

Ona v tem trenutku potegne nož Miju iza pasu in mahne po goli mišici svoji. Kri šikne, pokaže se rana. Drhteča vzame robec, natoči ga z vrelo krvjo in vrže pred Mija.

— Evo, ti duše! Mijo, ali mi verjameš zdaj?! — vikne bolestno, in solze jo oblijejo.

Mijo kakor okamenel pobledi in molči. Komaj da se osvesti, pristopi k njej, jej zavije ranico, pa jo privije k sebi, objame jo okolo pasu ter poljubi.

— Nikari, dragi moj, to se ne sme pred porcko — se brani Mrguda na rahlo, briše z roko ono mesto, kejr je začutila tople Mijeve ustnice. Boji se, sirota, da bi svet spoznal.

On ji nevede in nehote položi roko v razburjena nedra, ki so v ognju gorela kakor ono modro, razbeljeno planinsko nebo nad njima. Mrguda se mu izmika iz rok, zavrisne, a gerdan ji zdrkne po prsih.

— Joj, joj! Nikari ne, srce moje, jaz sem šegetljiva.

— Njegova roka doseže nekaj vlažnega, oblega, trdega kakor kamen in vročega kakor živa žrjavica.

— Nikari, ljubi moj! — zašepeta ona nežno, z globokim vzdihljajem in onemogla silnega burjenja, se na lahko nasloni nanj ter spusti glavo na njegovo ramo. Z Mrgudinega razžarjenega obraza izgine rdečica in se prelije v mrtvo, ledeno bledilo.

Od tega dneva se ni več na samem sešla z Mijom. Bežala je od njega, ker se je bala sveta; bežala je od njega, a umirala je za njim. In pride jesen. Mija so zvali k vojakom. — Moj se dragi k vojakom odpravlja.

Bila je poslednja noč pred odhodom Mijevem, burna, viharna jesenska noč.

Mrguda ugasi luč, se sleče in leže na postelj.

Izpod trdega, slamnatega vzglavja dehti suho bosilje, devesmilje in rdeči, uveli džuliči, a pod njo se širi duh segretega, planinskega sena.

Pomisli na Mija. V glavi začuti ogenj, in v obraz ji šine živ plamen. Oblije jo vroč, prevroč znoj in vsa jakost ji zadrhti. Gori, vse gori, kakor da je v ognju.

Vrže odejo z razgretega, drhtečega telesa, seže z roko pod dehtečo rjuho in potegne slamico, pa jo začne grizti, nemirno se zvijajoča. Ona grize, izpod vzglavja pa dehti bosilje, devesmilje in rdeči, uveli džuliči:

— Bog moj, ali pride?

Pred oči stopi ji čil, vedrega, smehljajočega se obraza. Grešna misel jo obide. Mrguda se stres:

— Ne, ne sme biti, kar sem mislila! To je grešno in ljubemu Bogu sovražno. Bog moj, zakaj si me tako vstvaril? Kaj mi bo ta moč, ta ogenj? Prokleta kri, zakaj metako mučiš?!

Obrne se na drugo stran. Skozi razmaknjena smrekova stebla se je videla mesečina, kako se je razlila po rmenem, skrojatem blatu okolo staje. Mrguda gleda in drhti, a srce ji bije v silnem, nestrpljivem, nepremagljivem koprnenju:

— Bog moj, ali pride?

— Veter lomi in krši veje na redkih črešnjah nad zgrajo, silno zavije in tanjko, ostro zacvili in strese zgrajo. Veter igra in siplje suho, zvenelo listje, a Mrguda plamti, gleda in šepeta:

— Tako se tudi meni mladost usuši, uvene, čakajoči ga, da se vrne od vojakov. Ali čakati ga hočem. Da mi cesar ponudi svojega sina — ne hotela bi ga!

Gorela je, drhtela je, potem pa je tiho, v solzah kakor malo dete zaspala....

Na zgraji zaškripnejo vrata, za planine zaide mesec, veter se umiri, vse utihne.

Iz daljine šumi reka. Po mlinskih žlebeh se vali voda in pada v odkazano jej strugo. — Skozi mamljivo šumenje in zlivanje vode čuješ, kakor da negdo šepeče. Obrneš se — ne vidiš ničesar. — Samo slišiš, kako reka jednakomerno šumi in se spomniš, kako težko diše ledena, jesenska noč.

* * *

— Lani nas je ubila slana, letos nas je pobila toča, a drugo leto naj nam cesarstvo pošlje dobrega desetarja — pa nikdar boljše sreče!

— Ljudje moji, mislim, da nas zdaj tretjič bije čas od te "okupacije?"

— Kako nas ne bi čas bil, ko se nezakonska deca rodi, a svet se brez božje volje obeša!

Kdo se je obesil?

— No, obesila se je Mrguda Maltova. Bog dal, da bi ji zemlja kosti izmetala! Radi nje je toča pobila....

— Ne kolni, prijatelj! — zakliče stari Čočorika. Toča je božja volja. Mrguda je grešila, kri jo je zapeljala, pa se je svojega greha pokesala. Ljubi moji, ne preklinjajte je, temveč recite: — Bog oprosti njeni duši!

Moč, volja in bogastvo je zdravje.

BOLEZNI:
Ali bolehate na kaki tej bolezni: Želodične, jetrne, ledične, pljučne, revmatične, kronične, mehurne, spolne in tajne, zgubo moške moči, slabokrvnost, pešanje, kašelj, trudne roke, teške noge, boleč križ, zabasanost, zguba apetita.
Za vse te bolezni imamo dobra zdravila

BOGAT JE ISTI,
ki je zdrav in krepak. Bolehni ljudje so pa žalostni, brez volje in moči. Zato pa mi vse bolne in slabotne opozarjamo na naša imenitna zdravila, ki nudijo bolnim zdravje in zadovoljstvo. Naša importirana evropska zdravila nudijo hitro in zanesljivo pomoč. To nam povejo vsi isti, ki smo jih mi trajno ozdravili, ko nikjer drugje niso našli pomoči. Sedaj pa so zdravi in veseli. Zato ta zdravila vsem toplo priporočamo, ker le po teh je nujna pomoč in trajno ozdravljenje zagotovljeno. Ako pa bi radi kaj natančnega zvedeli o vaši bolezni, potem pišite na nas, da vam isto razložimo in povemo kaj je vam storiti, da pridete hitro in poceni zopet k zdravju. To vas nič ne stane. Pišite popolno zaupno, vsa pisma se drže v strogi tajnosti. Obrnite se do nas v vseh slučajih, posebno ako imate spolne neredosti in bolezni. Mi vam hočemo pomagati. Vsa pisma naslovite
Dom. Lekarna Box 819, Milwaukee, Wis.

ZDRAVILA.
Mi zdravimo vse navedene bolezni, poseb no fina zdravila imamo za vse bolezni revmatizma, kronične želodčne bolezni; z našimi zdravili se hitro in uspešno pozdrave spolne bolezni in pridobi zopet nazaj zgubljena moška spolna moč.
Zdravila pošiljamo po celi Ameriki in Canadi.

Dobra zemlja za farme

v Swigart okraju zapadnega Michigana. Najrečje ozemlje nove zemlje na izbiro v michiganskem slavnem pasu sadežev in detelje; prikladen za splošno farmarstvo, živinorejo, mlekarstvo, sadjerejo, perutninarstvo i. t. d. $10 do $30 aker; najboljša zemlja $18 do $20 aker. $10 do $50 na roko ter $5 do $10 mesečno za 40 akrov ali letne obroke. V bližini tržišč Chicago, Detroit, Grand Rapids. Pišite za ilustrirani katalog in mapo, 72 strani, zastonj. Vprašajte glede cenenih izletov iz Toledo in Chicago.

George W. Swigart,
lastnik, E.—1251 First National Bank Bldg., Chicago, Ill.

POUK V ANGLEŠČINI!
To je gotovo lepa prilika, kakor tudi v korist nam tujcem. Piše se lahko za brezplačna pojasnila na:
Slovensko korespondenčno šolo,
6119 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Farme
v slovensko-hrvaški koloniji.

Ako želite kupiti farmo ali zemljo za farmo, ne kupujte preje, dokler se ne prepričate, kakšna prilika se vam nudi v slovensko-hrvaški koloniji v okolici Ashlanda v državi Wisconsin. Ta kolonija obstaja sedaj že šesto leto ter je v njej kupilo farme že 150 slovenskih in hrvaških družin.

Slovenci in Hrvati, ki so naseljeni tukaj, imajo razna gospodarska društva, kojih namen je, da pospešujejo blagostanje in napredek slovenskih in hrvaških farmerjev v oni okolici. Zato je dandanes lahko vsakemu našemu človeku pričeti tukaj z gospodarstvom in to z majhnim denarjem. Pišite po naš list "Good's Colonist", kjer lahko podrobneje čitate o teh kolonijah. Pošljemo ga vsakemu zastonj, brez razlike, ako želi kupiti farmo ali ne.

Naslovite:
The James W. Good Company
Dep. 54 Ashland, Wis.

OGLAS.
NARAVNA VINA
Cenjenim rojakom priporočam svoja

iz najboljšega grozdja.

Najboljše staro belo vino Riesling 10 gal. $6.50, 27 do 28 gal. $15.50, 50 gal. $27.50. Staro rdeče vino Zinfandel 27 do 28 galon $14, 50 galon $25. Lansko belo vino 27 do 28 galon $14, 50 galon $25, rdeče vino 27 do 28 galon $12.50, 50 galon $22.50. — 100 proof močan tropinjevec 4½ gal. $12, 10 gal. pa $25. Pri omenjenih cenah je vštet tudi vojni davek za vino. — Potovalni agent je rojak M. Žugel.

S spoštovanjem
S. JACKSE,
Box 161, St. Helena, Cal.

Slovanski Svet.

Zemljepisna in statistična slika današnjega slovanstva.

Napisal prof. **Lubor Niederle.**

(Nadaljevanje)

Toda visoka stopnja razpora in deloma tudi bistvo tega, kar danes tvori vsebino spora obeh ruskih narodnosti, je pravzaprav šele delo poslednjega stoletja.

Na drugem mestu Enciklopedije bo podrobno pokazano in z literaturo dokazano, kateri temelj in življ je dal temu literarni maloruski preporod, kateri jezikovne raziskave, kateri moderna antropologija in slovanska etnografija v teku XIX. stoletja. Tu je moja naloga samo pokazati, kaka je skupna podlaga razpora.

Razpor je dobival v teku XIX. stoletja svoje vzroke in snov glavno iz teh virov:

1. iz težnje po ustanovitvi, oziroma obnovi samostojnega slovstvenega jezika in samostojnega maloruskega slovstva.

2. iz vrst znanstvenih diskusij o tem, kako je razmerje med Velikorusi in Malorusi, in to glavno na jezikoslovnem in antropologičnem polju, in slednjič in glavno

3. iz dosedanjega političnega in socijalnega položaja Malorusov v ruski državi in iz splošnega razvoja socijalno-demokratičnih idej v zadnjem času.

Tako se je tudi zgodilo, da prehaja danes razpor čim dalje bolj s slovstvenega in znanstvenega polja na politično.

Razpor se je začel s slovstvenim preporodom male ruščine leta 1798, ko je izdal J. P. Kotljarevskij svojo travestirano Eneido. Od tega časa vidimo vedno rastočo težnjo po malorusko pisanem slovstvu. Toda kmalu je bil tem težnjam za petami tudi vladin pritisek, vsled nezaupanja in vsled mnenja, da lahko taka separatistična slovstvena težnja nazadnje škoduje enoti države; ta pritisek se je pojavil v obliki nekolikih ostrih prepovedi tiska in razširjanja maloruskih knjig (z malimi zjemami), glavno leta 1847, 1863 in 1876. Samo da so te prepovedi dosegle ravno nasprotno od onega, kar so hotele. Težnja po slovstveni samostojnosti in književnem maloruskem jeziku ni zaspala, da, čim bolj je bila duševna, tem bolj je dobivala moči, posebno ko je bila prenesena na svobodnejša tla vzhodne Galicije, —

Kakor to književno gibanje, so prispeli k poglobitvi in ukorenitvi razpora tudi razni "znanstveni" spori o razmerju Velikorusov napram Malorusom, ki so nastali vsled različnih znanstvenih stališč. Pojavil se je to posebno vsled diskusije o starodavnosti maloruščine, posebe o starodavnosti Malorusov na Kijevskem, o vprašanju, kdo je vstvaril prvo rusko zgodovino in prvo rusko književnost v kijevski državi. Tako je diskusija kulminirala prvič v letih petdesetih z nastopom Sreznjevskega, Lavrovskega in glavno M. Pogodina, ki je dokazoval, do so velikoruski predniki prebivali do XIV. veka na Kijeveskem, da so početki zgodovine in književnosti njihovi in da so Malorusi prišli sem šele po tatarskem navalu od Karpatov, — teorija, ki pa je takoj našla vrsto odločnih nasprotnikov med maloruskimi zgodovinarji, ki je bila pozneje obnovljena s trudom na koncu XIX. stoletja na jezikovnem temelju z vrsto del Al. Sobolevskega (od l. 1883), ki pa so jo z nič manjšim trudom zopet zavračali zgodovinarji N. Daškevič, V. Antonovič, M. Hruševskij, Al. Jablonowski in filologi J. Jagič, A. Šahmatov, A. Krymskij, A. Kolessa, A. Loboda in drugi.

Pri teh razporih je naravno, da ni ostalo samo pri vprašanju po starodavnosti maloruščine na Kijevskem, ampak da je prešlo tudi k diskusiji, kaka je stopnja razlike med obema narodoma, velikoruskim in maloruskim, jeli mogoče z jezikovnega stališča priznavati en ruski pezik z dvema dialektoma, ali dva različna ruska jezika, oziroma dva razna slovanska jezika. Tudi te debate in polemike, ki so jih imeli izvrstni ruski in slovanski filologi, so močno prispevale k razvoju težnje, oba rodova teoretično kar najbolj oddaljiti in poglobiti prepad med njima.

Toda ta teoretična težnja ni ostala omejena samo na jezikovno polje, dasi se je pojavljala tukaj najbolj pogosto in najbolj znanstveno. Že M. Maksimović je menil, da se morata razločevati v Rusiji nele dva jezika, ampak tudi dva različna narodna tipa, samo da ni svoje teorije trdno formuliral. To je naparavil in s tem povzročil tudi močen prevrat v dosedanjem naziranju N. I. Kostomarov in za njim vrsta delavcev na antropologičnem polju. Kar se je Maksimoviču zdelo težko — formulirati bolj strogo razliko — je napravil Kostomarov lahko in v spisu "Dve ruski narodnosti", objavljenem v Osnovi leta 1861, kjer je pokazal razliko zgodovine jezika, navad, značaja, telesne zunanjosti — z eno besedo vsega življenja obeh rodov in je postavil teorijo, da nista samo dva ruska jezika, ampak da sta naravnost dve ruski narodnosti, v celi podlagi različni in samo po zgodovini združeni v eno vidno celoto. In ta teorija Kostomarova je našla velikanski odmev, razvijala se je naprej v tem smislu, da je od teh dveh narodnosti pravzaprav samo ena, in to južna, maloruska, čisto slovanska, dočim to, kar prebiva na severu in vzhodu od črte Dvina-Dnjeper, niso Slovani, ampak bolj ali manj poslovanjeni Finci, Tatari ali Turanci, katerih celo življenje, posebno pa absolutistične države forme so azijskega izvira in značaja.

To mnenje, vsled katerega so si bili seveda ustanovniki teorije o dveh narodnostih sami oddaljeni, je našlo ugodna tla glavno pri Poljakih, pobitih in razkačenih vsled nove nesrečne revolucije leta 1863, in v njihovi pariški emigraciji se srečavamo z glavnimi propagatorji novega nazora o postanku in razliki vzhodnega Slovanstva (Fr. Duchinski in ga. Sev. Duchinska, S. Nolvard Buszczynski, H. Martin in d.).

Pri Malorusih ni našlo takih tal, toda tudi tam tiči na mnogih krajih in priimek "Hazari", ki ga slišimo pogosto v strastnih bojih, korenini in izhaja iz podobnega, — seveda popolnoma napačnega mnenja o postanku Velikorusov. Bolj znanstveno so se tudi lotili tega vprašanja antropologi, ki so kazali na velike antropologične razlike med Malorusi in Velikorusi, ki so se videle posebno v krajši obliki lobanje pri prejšnjih (v poprečni brahicefaliji) in v temni kompleksiji v primeri s pretežno svetlim plemenom Velikorusov, pri čemer so dokazovali, da je ta temni brahicefalni tip pravi, čisti tip slovanski (Volkov, Taylor). Toda tudi to teorijo, dasi govori zanjo cela vrsta dat, moramo imeti za nedokazano. Zakaj druga, ki ima čisti tip maloruski in velikoruski za pravi tip prvotnih Slovanov, je vsaj ravno tako zelo utemeljena. Iz razlike v notranjosti obeh skupin so pogotovo večje nego med obema skupinama.

Na tak način, iz teh izvirov in iz teh vzrokov je nastal in se nadaljeval veliko-maloruski razpor in je danes dospel tako daleč, da se smatrajo maloruski inteligentje konstantno in s prepričanjem za samostojen slovanski narod in za ta svoj "ukrajinski" narod zahtevajo vse naravne pravice, ki mu za njegovo avtonomijo in daljši razvoj gredo. In te zahteve danes ne gredo samo za šolami z maloruskim učnim jezikom, za literarno svobodo, ampak tudi za priznanjem politične samovlade. Zmernejši in realnejši del rodoljubov, ki računa z danimi razmerami, zahteva avtonomijo Ukrajine v mejah enotne ruske države, radikalna krila gredo seveda dalje in so si, zanašajoč se na nevzdržljivost dosedanje organizacije ruske države, postavila za cilj popolno ločitev, ustvaritev svobodne, samostojne Ukrajine na socijalno-demokratični podlagi.

Ako smem na tem mestu povedati svoje mnenje o bodočnosti in koristi teh teženj in ciljev, se vkljub temu, da spadam med one, ki priznavajo za naravno in pravo, da bi ruska vlada ugodila upravičenim zahtevam Malorusov — vendar ne obotavljam izreči prepričanje, da je vkljub vse gori omenjenim razlikam toliko skupnega v zgodovini, tradiciji, veri, v jeziku in kulturi Velikorusov in Malorusov — da, tudi postanek je skupen —, da sta v očeh nekoliko ob strani stoječega objektivnega opazovalca oba dva rodova samo dela enega velikega ruskega naroda; in kakor s slovanskega, tako moramo tudi na pr. z ruskega ali češkega stališča želeti, da bi bila ta enota pri polnem vzajemnem respektiranju pristojnih potreb in zahtev obeh rodov ohranjena na zunaj tudi s politično vezjo enotne države in kolikor mogoče jeziku. Vsaj na polju velike literature. Saj je bila literatura do konca XVIII. stol. sploh skupna in še največji pisatelji XIX. stol. so bili last obeh strank.

Seveda bi moralo vse to iziti iz vzajemne naklonjenosti, vzajemnega priznavanja in spoštovanja, ne iz sile in nasilja. Najti formo za to naklonjenost bo stvar bodočih voditeljev obeh strank, ko bodo oddaljeni od ravno minule dobe, ki se je rodoljubi obeh strank neradi in z nevoljo spominjajo, ko bo zamrl spomin na pritisk in nasilje. Pa se bodo naša — vsaj upajmo — tudi tla za združitev na zunaj in notranji sporazum za ohranitev polne individualitete, kakor je že Kostomarov hotel, in morda se spolnijo tudi krasne besede Gogoljeve, ki jih je napisal leta 1844 v pismu A. Smirnovi o obeh narodnostih.

(Nadaljevanje prihodnjič).

Razmere v Gorici.

V Gorici je po mestnih ulicah sedaj tako, kakor v normalnih časih meseca avgusta ob nedeljah popoldne; tako okoli 2. ure, ko je razlita po mestu solnčna vročina, prebivalstvo pa tiči v svojih stanovanjih, hodnikih in vrtovih ter komodno počiva. Po cesti ni ljudi. Skozi celo mesto lahko greš, srečal boš bore malo ljudi. Tako je sedaj v Gorici, seveda kar se tiče civilnega prebivalstva, razlika v primeri le ta, da v normalnih časih je prebivalstvo doma, sedaj pa ga ni; od 26,000 jih je sedaj okoli 3000.

Zadnje dneve je došlo nazaj obilo beguncev, ali seveda ne z namenom, da ostanejo tu, marveč pobrali so svoje reči in zopet odšli. Čez dan je bil zadnje čase še precej mir, ali ponoči pošiljajo naši "prijatelji" pozdrave v mesto, zzzz, tresk, granate in šrapneli pokajo, da se prebivalstvo budi in je zopet eno noč ob spanje. Mačke in psi tulijo in javkajo po ulicah ponoči. Uboge živali nimajo gospodarjev pa tožijo okoli. — Znani hoteli in nekaj gostilen je še vedno odprtih. Vino točijo po 1 K 76 v do 2 K, ali dobrega goriškega vina ni več, piva tudi ne. Prebivalstvo si pomaga, kakor more in zna, in gleda, kje bo bolj varno.

Prijatelj D. je ravno delal pogodbo, v neki krčmi, češ, sem bomo hodili, tu bomo jedli in pili, tukaj bo varno. "Pogodba" še ni bila sklenjena, že je treščila granata pred hišo, bodi pozdravljena krčma in "pogodba"!

Poškodbe na poslopjih se ne vidijo toliko zunaj, ali notri je treba stopiti, v sobe, kamor treskajo granate, tam je vse razdejano, razsuto, razbito, škoda velika, stanovalce pa kje na Kranjskem ali Štajerskem.

Precej poškodovan je stolp evangelijske cerkve. V ulici Orzoni je ubila granata neko dekle in dve kravi. Na Livadi, v slovenski koloniji ob Soči, je še precej prebivalcev, večina pa je odšla, nekateri se odpravljajo. Da, kadar padajo granate in šrapneli, se marsikdo odloči, da pojde končno tudi on, da gre cela družina in sorodniki, vsede se tudi in napiše pismo prijatelju na Kranjskem: ti, poskrbi nam stanovanje, pridemo. Ali ko neha dež granat in šrapnelov, se zopet vsede pogumen junak in zopet piše ekspresno pismo: ti, dragi prijatelj, ne pridemo še.... Vsem prebivalcem se pozna splašenost, zbeganost, trudni so, ne spijo cele noči in nikjer nisi varen, da te ne ubije granata.

—Italijanski avijatiki se klatijo nad nami in iščejo obstreljevalne objekte. Naši opazovalci jim pazljivo sledijo, zato pa so potem dani ukazi s strani teh aviatikov brezuspešni. Te dni so njihove granate in šrapneli iskale neke take objekte, ali kje so bili že ti na varnem, predno so doletele tje italijanke granate!

Tista gospodična v Culotovi trgovini, ki jej je granata odtrgala nogo in je umrla, se imenuje Vodopivec. Lepo dekle je bila Slovenka. V zadnjih letih je bilo po italijanskih trgovinah nameščenih že več slovenskih pomočnikov in pomočnic, ki pa so ostali Slovenci, prejšnje čase so se nam vsi potujčili.

Okoli Gorice grmi, iz Brd, sedaj sem izza Kalvarije, sedaj iz Doberdobske planote, eno zadnjih noči je bil zopet majhen napad na Kalvarijo pa kakor vselej krvavo odbit. Vsi živimo v prepričanju, da Italijan ne pride v Gorico, in želimo, da bi se skoro bolj pomaknil od nas, da bi Gorica zopet oživela.

Še nekaj podatkov: 29. julija je deževalo nekaj šrapnelov in granat v mesto in na Travniku so bile že zjutraj zgodaj tri osebe ubite. Kadar se bije boj za Podgoro tam kje blizu goriškega Korza, višina Podgorska je skoro paralelna z goriškim Korzom, padajo izstrelki iz pušk v mesto in zahtevajo marsikatero žrtev. Pri povelj-stvu v pisarni je bil ranjen pred časom neki intendančni oficir, zadel ga je kos razstreljenega šrapnela.

Odkar se je ponesrečil drugi napad na Gorico, streljajo Italijani na mesto večinoma ponoči, zato je treba posebne pozornosti in previdnosti v nočih urah. Umevno je, da spanja ni ne ponoči, ne podnevi, vročina je in tudi čez dan prihajajo italijanski granatni pozdravi v mesto. Čudno je, da zdržijo v mestu še ljudje, katere ne veže noben posel in nobena sila na mesto, izpostavljeni pa so neprenehoma šrapnelom in granatam, in če pa te ne padajo v mesto, pa grmi tam zadej. — V neki notici je bilo že povedano, kako je italijanski možnar v ulici Morelli pahnil steno ven iz neke hiše s tremi nadstropji, kjer so bivali italijanski podaniki, v noči, ko se je to zgodilo, je bila hiša prazna, v sosečini pa so še ljudje. To naj je bilo najhujše, drugače se na zunaj po hišah vidijo tu in tam luknje in od šrapnelskih krogel razpraskano zidovje. Palača in park grofa Coroninija (bivšega slovenskega poslanca) je bilo treba izprazniti. Grad, krasno delo stare arhitekture, in tropični park, sta tvorila posebnost goriškega mesta, katero si je vsakdo lahko gledal in čudil tej lepoti. V tem Coroninijevemu gradu je umrl francoski kralj Karol X., ki počiva na Kostanjevici v frančiškanskem samostanu v Gorici. Še je nekaj prebivalstva, ali odhajajo slednjič tudi taki, ki so bili prav pripravljeni rajši umreti v Gorici, nego zapustiti jo.

Kesajoči se grešnik.

Spisal **Lev Tolstoj.**

Živel je na svetu človek sedemdeset let in preživel je vse svoje življnje v grehih. Zbolel je ta človek in se ni kesal. Ko je prišla smrt, je zaplakal v zadnjem času in rekel:

"Gospod! — kakor razbojniku na križu odpusti meni."

Komaj je to izpregovoril — je odletela njegova duša. Začela je duša grešnikova ljubiti Boga in verovati v njegovo milost in prišla je k rajskim vratom.

Začel je trkati grešnik in prositi v nebeško kraljestvo.

Zaslišal je glas izza durij: — "Kak človek trka na rajska vrata — Kaka dela je vršil ta človek v svojem življenju?"

Odgovori lje glas tožnikov in naštel vsa grešna dela tega človeka. Dobrih del ni imenoval nobenih.

Odgovoril je glas izza vrat: 'Ne morejo priti grešniki v nebeško kraljestvo. Pojdi odtod!"

Rekel je človek: "Gospod! glas tvoj slišim, ali lica ne vidim in tvojega imena ne vem."

Odgovoril je glas:

"Jaz sem — Peter apostelj."

Rekel je grešnik: "Usmili se me, Peter, apostelj, spomni se človeške slabosti in milosti Božje! — Ali ni si bil ti učenec Kristov, ali nisi ti slišal iz samih njegovih ust njegovega nauka in videl vzgleda njegovega življenja? A spomni se, ko je bil žalosten na duši in te prosil trikrat, da bi ne zaspal, temveč molil, in si ti spal, ker so postale tvoje oči težke, in trikrat te je našel spečega. Tak sem bil tudi jaz.

"Pa spomni se še, kako si obetal njemu samemu, da ga ne zatajiš do smrti, in kako si ga trikrat zatajil, ko so ga peljali h Kajfi. Tak sem bil tudi jaz.

"Spomni se še, kako je zapel petelin, in si ti prišel ven in gorko zaplakal? Tak sem tudi jaz. Ali me ne moreš spustiti v nebeško kraljestvo?"

Utihnil je glas za rajskimi vrati. —

Nekoliko časa je stal grešnik, potem pa zopet jel trkati in prositi v nebeško kraljestvo.

Zaslišal se je izza vrat drug glas in rekel:

"Kdo je ta človek, in kako je živel na svetu?"

Odgovoril je glas tožnikov in zopet ponovil vsa hudodelna dela grešnikova in ni imenoval nikakih dobrih del.

Odgovoril je glas izza vrat:

"Pojdi odtod, taki grešniki ne morejo živeti z nami skupno v rajju!"

Rekel je grešnik:

"Gospod! glas tvoj slišim, ali lica tvojega ne vidim in imena tvojega ne vem."

Rekel mu je glas:

"Jaz sem — kralj in prorok David."

Grešnik ni obupal, ni odšel od rajskih vrat in izpregovoril:

"Usmili se me, kralj David, in spomni se človeške slabosti in Božje milosti! — Bog te je ljubil in te poveličal pred ljudmi. Vsega si imel dosti: i kraljestvo, i slavo, i bogastvo, i žene, i otroke; ali videl si s strehe ženo revnega človeka, in storil si greh, vzel si Urijevo ženo in ubil njega samega z amonitskim mečem. Ti, bogataš, si vzel revežu zadnjo ovčico in pogubil njega samega. Isto sem delal tudi jaz.

"Spomni se potem, kako si se kesal in govoril: — Pripoznavam krivdo svojo in obžalujem svoj greh. Tako tudi jaz. — Ali me ne moreš spustiti noter?"

Utihnil je glas za vrati.

Za nekaj časa je zopet potrkal grešnik in prosil v nebeško kraljestvo. Začul se je izza vrat tretji glas in rekel:

"Kdo je ta človek? Kako je živel na svetu?"

Odgovoril je glas tožnikov tretjikrat in naštel hudobna dela grešnikova in dobrih ni imenoval.

Odgovoril je glas izza vrat:

"Pojdi odtod! Grešniki ne morejo priti v nebeško kraljestvo."

Odgovoril je grešnik:

"Glas tvoj slišim ali lica ne vidim in tvojega imena ne vem."

Odgovoril je glas:

"Jaz sem — Janez Evangelist, ljubljeni učenec Kristov."

Razveselil se je grešnik in rekel:

"Sedaj ni možno, da me ne pustiš noter. Peter in David me zato ne spustita, ker poznata človeško slabost in milost Božjo. Ti me pa spustiš zato, ker imaš mnogo ljubezni! — Ali nisi ti, Janez Evangelist, napisal v svoji knjigi, da je Bog ljubezen, in da oni, kdor ne ljubi, ne pozna Boga? — Ali nisi ti v svoji starosti govoril ljudem jedno besedo: Bratje, ljubite se med seboj! — Kako me moreš sedaj sovražiti in odgnati? — Ali si zatajil to, kar si rekel sam, ali pa začni ljubiti in me spusti v nebeško kraljestvo!"

In odprla so se nebeška vrata, in objel je Janez kesajočega se grešnika in ga spustil v nebeško kraljestvo.

Raznoterosti.

Taka znanost je od muh!

Celo v sedanjem preresnem času, ko gre za obstanek držav in bodočnost velikih narodov, so se dobili ljudje, ki vtikajo svoje nosove pod posteljne odeje. Profesor Dück v Inomostu in profesor Makso Marcus v Berlinu sta napravila enketo — o spolnem življenju nemških izobraženih krogov. Rajposlala sta 4000 vprašalnih pol in zdaj obelodanila, kar so jim pokazali ti odgovori. Po tej statistiki izgube v nemških izobraženih krogih fantje svojo nedolžnost povprečno v starosti 18 do 20 let, dekleta pa v starosti med 16. in 17. letom. Polovico fantov zapeljejo prostitutke, drugo polovico pa dekleta iz lastnih krogov. Izmed deklet, ki imajo višjo izobrazbo (učiteljišče ali vseučilišče) se jih po tej statistiki, predno stopijo v zakon, speča 68 odstotkov.

Taka statistika mora ogorčiti še človeka, ki ga stvar nič ne briga in brez ovinkov povemo, da na to statistiko prav nič ne damo. Že to je gotovo, da normalni ljudje na take vprašalne pole, kakor sta jih poslala rečena profesorja, sploh ne dajo odgovora. Brez dvoma so odgovorili na te pole samo ljudje, ki še v vojni ne pozabijo svojih slabih nagnenj. Kdo pa naj verjame, da se 68 odstotkov vsega izobraženega nemškega ženstva, torej skoro dve tretjini, speča že pred zakonom. Pameten človek tega že ne verjame.

Slep umetnik med granatami.

"Journal de Geneve" objavlja iz pisma nekega francoskega vojaka: Včeraj zvečer sem stal na straži v neki majhni vasi. Nemci so navalili na nas. S svojimi ljudmi sem se skril v neki hiši. Ko ležem, zaslišim od nedaleč, kako nekdo igra na glasovirju Beethovenovo sonato. V tej mrtvi vasi, med razvalinami ta prekrasna glasba! Takoj sem vstal, da preiščem, odkod dohajajo ti glasovi. Spoznal sem, da prihajajo nekje izza moje sobe. Poiskal sem vrata in začel trkati. Oglasil se je ženski glas. Prosil sem oproščenja, ali gospa me je pokliealа v sobo in rekla: "Moj slepi sin svira. Govorite ž njim par besed, jako ljubo mu bo." Šel sem takoj za gospo v sobe, ki so bile v neredu, poznale so se posledice vojne, samo glasovir je bil cel. Pri glasovirju je sedel mladenič. Bil je slep. Mati in sin nista hotela zapustiti svojega doma niti v ognju granat. Mati mi je predstavila sina in nato je sviral Wagnerja, Schuberta, Beethovena in Chopina. Sviral je umetniško, dva kilometra izza fronte. Nikdar ne pozabim tega mladeniča, nad katerim je divjala vojna z vso grozoto, ali se ni dotaknila njegove duše.

Nagrade za ugonobitev "Zeppelinov.

Lord Michelham je obljubil zrakoploveu, ki bo uničil enega "Zeppelina", 1000 funtov šterlingov. 1 funt šterlingov je $5.) Ugonobiti ga mora v zraku. Lord je razpisal 10,000 funtov štergingov za deset razrušenih "Zeppelinov". Michelham, prejšnji sir Herbert Stern, šef londonske baneče tvrdke Stern Brothers, je bil leta 1905. imenovan za peera. Njegova rodbina izvira iz Frankobroda ob M. in je imela sredi prejšnjega stoletja vinsko trgovino v Londonu.

44 italijanskih društev

je razpustila politična oblast na južnem Tirolskem.

Slovensko katoliško

podp. društvo svete Barbare

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.

Sedež: FOREST CITY, PA.

Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAR, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: ALOJZ TAVČAR, 299, N. Cor. 3rd St., Rock Springs, Wyoming.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAR, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik: IGNAC PODVASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINČ, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Issler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ. 528 Davson Ave., R. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 11½, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Broughton, Pa.
II. upravnik: PAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle:

Jenny Lind, Ark. in okolica: Michael Cirar.
San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Frank Skrabec.
Leadville, Colo.: Jerry Jamnik.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, J. M Rojtz, Frank Janesh in John Germ.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello (The Bank Saloon).
Walsenburg, Colo.: Ant. Saftich.
Clinton, Ind.: Lambert Boiskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman
Woodward, Ia. in okolico: Lukas Podbregar.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Oglesby, Ill.: Math. Hribernik.
Chicago, Ill.: Frank Jurjovec.
Depue, Ill.: Dan. Badovinac.
La Salle, Ill.: Mat. Komp.
Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zaletel in Frank Bambich.
Mineral, Kans.: John Stale.
Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne.
Mulbery, Kans. in okolica: Martin Kos.
Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe.
Manistique, Mich. in okolica: B. Kotzian.
So. Range, Mich. in okolica: A. J. Likovič.
Aurora, Minn.: Josip Fugina
Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich in Frank Žagar.
Duluth, Minn.: Joseph Sharabon.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouše, M. L. Kapsch, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.
Eveleth, Min.: Jurij Kotse.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Kitzville, Minn. in okolico: Joe Adamich.
Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Aldridge, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urich, 3409 N. 5th Ave.
Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek.
Roundup, Mont.: Tomaž Paulin.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger in Jakob Resnik.
Barberton, O. in okolica: Alois Baraut.
Bridgeport, O.: Frank Hočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Lorain, Ohio in okolica: John Kumše 1735 E. 33. St.
Youngston, O.: Ant. Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin.
Allegheny, Pa. in okolica: M. Klarich.
Bessemer, Pa.: Louis Hribar.
Braddock, Pa.: Ivan Germ.
Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek.
Burdine, Pa. in okolica: John Kerdšnik.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk.
Claridge, Pa.: Anton Jerina.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Broughton, Pa. in okolica: A. Demšar.
Darragh, Pa.: Dragutin Slavič.
Dunlo, Pa. in okolico: Josip Suhor.
Export, Pa. in okolica: John Prostor.
Forest City, Pa.: Karl Zalar in Fr. Seben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg Pa. in okolica: Joseph Novak.
Irwin, Pa. in okolica: Frank Demšar
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc.
Mariana, Pa.: F. Gottlicher.
Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz.
Monessen, Pa.: Math. Kikelj.
Moon Run, Pa. in okolica: Frank Maček.
Pittsburgh, Pa.: Ignacij Podvasnik, Ignac Magister, Z. Jakše in U. R. Jacobich.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Unity Sta., Pa.: Joseph Skerlj
West Newton, Pa. in okolica: Josip Sovan.
Willock, Pa.: Frank Seme in Joseph Peternel.
Toele, Utah: Anton Palčič.
Winterquarters, Utah: Louis Blasich.
Black Diamond, Wash.: Gr. Porenta.
Ravensdale, Wash.: Jakob Romšek.
Davis, W. Va. in okolica: John Brosich.
Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenchan.
Grafton, Wis.: John Stampfel.
Kenoha, Wis.: Aleksander Pezdir.
Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Meh.
Sheboygan, Wis.: Frank Sepich in Heronim Svetlin.
West Allis, Wis.: Frank Skok in Louis Lončarič.
Rock Springs, Wyo.: A. Justin in Val. Stalich.
Kemmerer, Wyo.: Josip Motoh.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way or box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton Ohio.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Box 424, Ely, Minn.
Blagajnik: JOHN GOUŽE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS KOSTELIC, Box 583,Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421—7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN VOGRICH, 444—6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308—6th St., Rock Springs, Wyo.
G. J. PORENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovenec, štev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošiljajo na **glavnega tajnika** Jednote, vse pritožbe pa na **predsednika** porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

ČLANOM IN ODBORNIKOM KRAJEVNIH DRUŠTEV V NAZNANJE!

Vse proteste, incijative, predloge in sploh vse uradne stvari oziroma dopise, ki se tičejo J. S. K. J. JE POŠILJATI GLAVNEMU TAJNIKU.

Najprej mora glavni tajnik vse pregledati, ker mi brez njegove vednosti ničesar ne natisnemo, kar se tiče Jednote.

Vse, kar bo on odobril, bo v našem listu pravočasno priobčeno.

Uredništvo G. N.

Slika iz vojne.

STANJA.

Pripovedka, češki spisal **Bohumil Brodsky.**

Poslovenil Podravski.

Ob devetih zvečer je najavil stotnik Rejček polkovniku, da je bil poročnik Stanislav Budka s svojo četo od vstašev napaden in obkoljen; nekaj vojakov pobitih ostali s poročnikom pa odvlečeni v gore. Takoj je tudi pojasnjeval, na kak način se jeto zgodilo.

Stotnija Rejčkova je bila na prednji straži in, ker se je imel drugega dne vojni zbor napotiti naprej, je naročil stotnik, naj poročnik Budka s svojim oddelkom pregleda pokrajino. Ob štirih popoludne je šel na pohod. — Imel je s seboj vsega skupaj osemindvajset mož.

Blizo čez eno uro po njegovem odhodu je začutil stotnik na oni strani, kamor se je napotil Budka, silovito streljanje. Urno je šel s svojo stotnijo proti oni strani. Čez pičlo uro urnega pohoda so našli bojišče in nan jem jedenindvajset vojakov, deloma mrtvih, deloma težko ranjenih. Od teh je poizvedel, da je bila četa napadena, pobita; one pa, kateri so ostali živi, je odvlekel sovražnik proti jugu.

Bil je to drzen čin ustašev. — Poročnik Budka je stopal s svojim oddelkom po dolini, po kateri se je stekala bistra rečica, zlivajoča se čez nekoliko ur oddaljenosti v Drino. Ker je bil poslal pred seboj posamezne straže, si je mislil, da je popolnoma varen. Toda sovražnik ga je prekanil. Pustil je prednje straže korakati naprej, in ko je četa dospela na mesto, kjer je dolina najožja, je planil od vseh stranij na oddelek. —

Budka je ukazal streljati, toda vstaši so bili urnejši in številnejši. Toča krogelj se je sipala na cesarske in v malih trenotkih je od vsega oddelka ostalo le nekoliko lahko ranjenih. Tudi poročnik je bil lahko ranjen v levo roko in nezmožen se braniti, je oddal sovražniku sabljo. Privezali so ga z ostalimi vojaki, kateri so mogli hoditi, k jedni vrvi ter odpeljali urno v gore.

Ko je dospel stotnik na bojišče, je bilo povsod tiho. Ker se je bližala noč, je ukazal pokopati mrtve, naložiti ranjene na nosilnice in na to se je vrnil v svoje taborišče. Odtod je hitel sam poročat polkovniku o porazu Budkove čete.

— Mislite, da poročnika niso odvlekli daleč? — vpraša polkovnik, ko je stotnik umolknil.

— Bojim se, da so ga odvekli daleč v gore, da bi imeli poroštvo. Hočejo s pomočjo naših vjetnikov odkupiti vjetega Užico.

— Pa bi bili zaman poskusi, preganjati sovražnika, — sklene polkovnik. — Vojna vedno zahteva svoje žrtve in za nekoliko mož ne moremo izpostavljati v nevarnost ves polk. Sporočim vse to poveljniku. Med tem pa podvojite straže!

Bilo je v resnici nevarno, preganjati sovražnika. V tem času je bil še močan, nevaren, pogumen. Poraz madjarskih polkov ga je hrabril,(in oddelki, s katerimi so bila madjarska krdela zamenjena, so se še le teden dnji nahajali v Bosni.

Vsled tega je bil poročnik Budka prepuščen svoji usodi. O njegovem zavetju se je pripovedovalo do jutra. Na to so zakrili novi dogodki spomin nanj. Le včasih zvečer, po težavnem dnevu, so se častniki stotnije, pri kateri je bil poprej Budka, spomnili nanj. Ali je živ, ali mrtev? Nihče ni mogel odgovoriti.

* * *

Poročnika Budko, s štirimi možmi, so vlekli vstaši v gore. Prednejše straže njegovega oddelka, zaslišavši za seboj streljanje, so se pustile od strahu v beg, ali nekatere izmed njih so se še le tretjega dne, gladne in omedlele, vrnile k stotniji, vsakovrstno zakrivaje svoj strah. Pripovedovali so o vstaših grozne reči, ki so napolnile vojake z grozo. Sovražnik baje ne prizanese nikomur. Ima znamenite puške, ki nikdar ne zgreše cilja ter sejejo iz velike daljave smrt na nasprotnika. Kogar ne ustrele, tega umore na grozovit način. Oni so se baje le po čudežu rešili, hrabro se bojujoč s sovražnikom, ki jih je preganjal. Zato je mogoče baje kar naravnost soditi, da poročnik in ti, ki so še ostali živi, so sedaj že gnusno razmesarjeni mrliči.

V resnici pa je bilo vse drugače. Budka na svojem pohodu čez skalovje in prepade ni imel sicer posebnih ugodnostij, toda slabo se mu tudi ni godilo. Nahajaje se s sovjetniki sredi močnega krdela sovražnikov, je moral urno stopati po ozkih stezah neprestano v gore, raztegajoče se proti jugu. Ko se je stemnilo, so se ustavili ter med skalami napravili taborišče. Tu so zakurili in nad ognjem se je pekel na ražnju cel koštrun. Vonjava mastne pečenke je dražila slast k jedi in poročnik je koprneč pričakoval, ali tudi on dobi svoj delež.

Ni se motil. Na ukaz starašine, ki je bil bržkone poveljnik krdela, mu razvežejo roke ter polože predenj kos pečenke, rdeče pečene in prijetno duhteče.

— Jej, gospod, — ga je spodbujal Bošnjak.

Ni se dal priganjati in jedel je s tim večjo slastjo, ker je videl, da so tudi drugi vojaki dobili vsak svoj kos. Tudi vstaši so urno jedli. Bržkone že ves dan niso užili ničesar in sedaj so šli brez bojazni k počitku. Govorili so med seboj zamolklo, urno. Budka je vjel samo nekatere besede; toda pomena razgovora ni mogel razumeti.

Po večerji je neki drugi mož pregledal njegovo rano, jo obvezal ter podobno storil tudi ostalim ranjenim vojakom, na to pa jih je silil, naj gredo spat. Noč je bila topla, vstaši so tudi polegli in Budka je takoj mirno zaspal, kakor bi se nahajal v taboru avstrijske armade.

Za to je moral v jutro zgodaj vstati. Na vshodu se je prikazal prvi svit jutranje zarje in bližnji holmci so še tičali v mraku, ko ga že sprebude iz spanja.

Privežejo ga zopet z ostalimi vjetniki k vrvi in štirje možje so odrinili ž njimi naprej. Drugi so ostali v svojem taborišču. Budka je videl, da ga vlečejo globlje v gore. Pred vojaško sodišče, ali v trdnjavo, ali v smrt?

— Kam gremo, prijatelj? — vpraša jednega spremljevalca.

— Ne povprašuj, gospod, — se je oglasil odločen odgovor

Zato ni povpraševal. Sicer pa mu je bilo vseeno, kam ga odpeljejo. Smrti se ni bal, drugega kaj ga tudi ni moglo prestrašiti. Potlačil je tudi svojo radovednost ter molče stopal naprej.

Solnce je vzhajalo, ter poplavilo pokrajino z dežjem zlata Vrhovi so se lesketali od zaslepljujoče svitlobe, ozračje se je žarilo od stoterih barv in po hrbtu gora je pihal hladni vetrič. Tu pa tam se je prikazala mala čeda ovac ali koz in pastirica, ogrevaje se na solncu, je prepevala turobno, toda zelo lepo jugoslovansko narodno pesem.

Budka je pozabil na svoje zajetje. Kraj, kamor je korakal, ni bil napolnen z znakovi bližajočega se boja, kakor je mogoče videti v pokrajinah z gostim prebivalstvom. Povsod se je odpiral prost pogled v prazne, na pol zapuščene hribe, doline, v katerih je le tu pa tam stala jedna ali dve koči. Bilo je gotovo, da je sovražnik nalašč izbral to nepohojeno in malo oživljeno pot, da bi si vjetniki ne mogli ogledati lege in važnejših mest.

Pred poludnevom, ko je jelo solnce pripekati ter je pohod popostal težavnejši, je krenila mala karavana proti griču, na katerem je rastlo polupritlikasto borovje. Poročnik in drugi vjetniki so brez obotavljanja omahnili na tla ter s polnimi prsi srkali hladno, po borovju duhtečo vonjavo. Tudi spremljevalci so posnemali ta vzgled. Dali so vjetnikom steklenico žganjice ter sami pili iz druge. Lačen ni bil nihče, pač pa se je vsiljevala dremota. Zaspali so vsi, samo jeden spremljevalec je bdel. Še le ko je najhujša vročina prešla, so se napotili naprej.

Na večer dospejo do nekake vasi. Niso mogli več spoznati njene lege, ker je bilo že somračno. Vas je bila polna ljudij, ki so se vtaborili v njej. Budko in njegove tovariše odpeljejo v neko kočo. Prineso jim mesa in vode ter jih puste same. Poročnik se ni hotel niti prepričati, ali je nemara koča zastražena, ali pa bi bilo mogoče uiti. Kam bi bežal po noči? Zablodil bi v tem labirintu skal, dolin in prepadov ter bi gotovo padel zopet sovražniku v roke. Ali kdo ve, ali bi se obnašal sovražnik do njega potem tako prijazno, kot sedaj? Zato se je povsem mirno vlegel na preprogo iz trsičja, razprostrto na tleh, ter se trudil zaspati.

V časih so mu še preleteli po glavi spomini na polk, na doživele veselice, pred očmi mu je migljala prihodnost, na to pa je zgrnilo vse. Spal je mirno, dokler ga niso zbudili.

Drugega dne je sledil pohod kakor prejšnji dan, samo s tem razločkom, da so bili stražniki drugi in da so vsi dobili konje. To niso bile živali žlahtnega plemena, toda za ježo po teh hribih znamenite. Tako so potovali mnogo urneje in pokrajina je neprestano spreminjala svoje lice. Dospeli so že k legam dokaj rodovitnejšim in prijetnejšim ter srečavali tudi množico ljudij. Ti so vsi radovedno ogledovali častnika in vojake. Zlasti možakarjem je bila na obrazu čitati jeza, toda porogljivih besed ni bilo slišati.

Poročnik je jel hrepeneti po cilju potovanja. Ni bil navajen ježi in zato ga je bolel ves život po celodnevni ježi na medlem konju, pokritem s samo plahto brez sedla.

Toda zaman se je veselil počitka. Še dva dni je moral jezditi, čim dalje, tem urneje Njegovim spremljevalcem se je mudilo in spodbadali so ne le svoje, marveč tudi poročnikovega konja k urnejšemu diru. Poslednjega dne ga oddele od ujetih vojakov in na daljši poti ga je spremljal samo jeden Bošnjak. Krajina, poprej krasna, se je spremenila in popoludne sta že jezdila med strmimi, surovimi gorami.

— Kedaj bo že konec te neprestane ježe? — je vprašal Budka, nezmožen zatajiti dalje svojo nevoljo. — Ako imam biti ubit, ubij me takoj, ako sem pa samo vjetnik, ne boj se, da ti zbežim.

— Takoj, gospod, dospeva k cilju. Tam evo na desno vidiš trg Krstac in tebi nasproti stoji Črna Gora. Čez pol ure bova na mestu.

Bošnjak je govoril prijazno ter podal poročniku steklenico z vinom.

— Pij, okrepča te!

Napil se je ter postal veseleji. Bil je radoveden, kje ga pusti. Nemara v kaki votlini, ker bivališč tu ni bilo videti. Nakrat pa kreneta iz desne doline, koder sta potovala, proti vshodu, in pred njegovimi očmi se prikaže prostornejša dolina. Na severni strani je bilo prilepljeno na breg nekoliko koč, na vshodnji strani pa je šumel nizek listnat gozd. Bila je to mična kotlina, pokrita s svežim zelenjem, pa tudi te koče so bile videti prijazne.

— Tam v oni najvišje boš stanoval, — pokaže Bošnjak na kočo, najvišje se nahajajočo. — Zbežati od tod ne moreš, kmalu bi te vjeli mi ali bratje Črnogorci. Oni ne puste čez mejo nikogar. Gladoval ne boš, pa tudi kaj posebnega ne dobiš. Med nami vlada revščina ter nastane še hujša nego pod Turkom. Bog pomagaj! Samo, ko bi mogli dokaj takih gospodov vjeti, kakor si ti. Spustili bi nam Užico in ta bi nam ne pustil poginiti .Stopi sedaj s konja, tu gori se težko pride s konjem.

Stopila sta s konj in konja sta šla sama za njima, težko dihaje. Šla sta mimo prvih koč in povsod so gledali za njima otroci in žene. Samo tu pa tam se je prikazal kak starec ter odzdravil na Bošnjakov pozdrav.

Ko dospeta k poslednji koči, priveže spremljevalec konja k plotu ter gre v kočo. Pri vežinih vratih sreča starega Hercegovca. Bil je visoke postave, po starosti že nekoliko sklonjene. Dolge sive brke so mu visele navzdol poleg uvenelih ustnic in redki žolti lasje so se mu sipali na ramena. Obleko je imel ognjeno, revno, samo puška in nož za pasom sta se mu lesketala, kakor bi bila še le tega dne prišla iz rok pasarja. —

— Pozdravljen, Marko! Koga si pripeljal?

Njegov pogled je obstal radovedno in nezaupno na poročniku. —

— Danilo Bogdanovič ti pošilja tega gospoda, da ga stražiš pri sebi, — je pojasnjeval Marko. Vjeli so ga pri Konrivnu. Rad bi vlovil nekoliko dostojanstvenikov, da nam oddado za nje Užico. Ne pusti mu gladovati, Danilo ti vse povrne.

— Ne vprašam po nagradi, — odvrne ponosno Hercegovec, ne spustivši pogleda s poročnika. — Ali je Švab?

— Čeh sem, — se oglasi sam Budka. — Veš-li kaj o zlati Pragi, veš, kje je moja domovina. Iz svoje rojstne vasi vidim pražke stolpe.

— Od zlate Prage? Pozdravljen mi bodi, gospod. Rad te pogostim pri sebi. Švaba ne bi sprejel. Ti ne zbežiš, kaj ne?

Starčevo lice se je zjasnilo in podal je trdo svojo desnico poročniku.

— Ne zbežim, saj sem vjet.

Krepko je stisnil starcu roko. Bila sta si že dobra znanca in poročnik je bil vesel, da si konečno počije pri dobrih ljudeh.

—No, vstopita v imenu božjem, — je spodbujal starec.

— Naj vstopi gospod sam, — se je izgovarjal Marko; — jaz moram še danes v Krstac. Ostani zdrav, Sava Jurič, pozdravi Stanjo in ženo Marico.

Obrnil se je, odvezal konja ter urno odšel od tod. Poročnik je stopil v sobo. Sava Jurič ga je zapeljal v nizko sobo, oskrbljeno z revnim in maloštevilnim pohišjem. V sobi je bilo že nekoliko somračno. V oknih so bile namesto stekla živalske kože. Na steni je viselo nekoliko zakajenih slik svetnikov; ob steni sta stali dve postelji, a v kotu je čepelo ognjišče.

— Bodi mi še enkrat pozdravljen, gospod, — spregovori ljubeznjivo Sava. — Ne storim ti nič žalega, toda prosim te, da ne boš imel slabih namenov. Sava Jurič nima drugega nego svojo čast, in te si ne da od nikogar osramotiti. Počakaj me za trenutek. Žena Marica in hči Stanja paseta ovce. Pokličem ju, da te pogostita

Šel je ven pred kočo, priložil roko k ustom ter nekolikokrat zakričal. Imel je še zdrava pljuča, in njegov klic je kar odmeval med griči. Na njegov klic se začuje odgovor, toda ta glas je bil tanjši, mehkejši.

Zopet je stopil v sobo, se vsedel na klop Budku nasproti ter ga jel izpraševati o Čehih in o Zlati Pragi. Poročnik je pripovedoval in Sava je poslušal z napeto pozornostjo.

— Oh, vi Čehi ste srečni proti nam, — je zastokal ter pobesil glavo. — Mi smo revna raja. Najprej nam je Turek pobral vse, a sedaj se še jasni car bojuje z nami. Pobija naše sinove, požiga vasi. Zbežimo v svet. Hercegovinec se ni rodil za sužnost. Pod Turkom je bilo slabo, toda smo bili svobodni. Brez svobode umremo. Sedaj gladujemo, toda radi prenašamo to. Nihče nas ne sili, naj pošiljamo svoje sinove k vojakom; naše hčere morejo brez strahu hoditi po gorah, toda potem bo vse drugače. Ko bi to bili sami Čehi, katere pošiljajo k nam radi bi jih sprejeli. Toda s Švabom in Madjarom se ne pobrati Hercegovinec nikdar.

Poročnik mu je hotel pojasniti, da pod avstrijsko vlado se bo Bošnjakom in Hercegovincem bolje godilo nego pod Turkom. Toda med tem prideta v sobo dve ženski. Jedna od njih je bila sključena, stara, z vraskovim in opaljenim licem. Bila je zoperna na prvi pogled, toda njene oči so kazale slovansko dobroto.

Druga je bila dekle. Višje rasti nego starka, ravna, nekoliko šibka, toda njena postava je bila lepa, gibčna in polna mladosti in zdravja. Na poti proti domu ji je zarudelo lice in črne, velike oči so začudeno ogledovale tujca. Dolge, črne lase je imela spletene v kite, ki so ji visele preko ramen. Bila je bosa ter imela na sebi samo janko in srajco iz debelega platna.

Ko je zapazila poročnika, se je skrila ter pobesila oči. Lice ji je še bolj zagorelo.

— Danilo Bogdanovič pošilja nam gosta, — je pripovedoval Sava ter kazal na poročnika. — To je Čeh iz Zlate Prage. Pogostita ga in pripravita mu postelj. Četrti dan je že na poti.

Stara Marica se je priklonila gostu.

— Bodi pozdravljen, gospod. Kar imam, rada dam. Stanja, prinesi kruha in sira. Pomolzem ovce ter prinesem mleka. Mesa ti danes ne morem dati. Jutri pa Sava zakolje ovco.

Poročnik je bil zadovoljen ter je nekaj odgovarjal starki. Med tem pa je njegov pogled počival na Stanji. Osupnila ga je ter navezala na-se. Slutila je, da jo neprestano gleda in njena zadrega je rastla.

— Pristopi bližje, Stanja, in pokloni se gospodu, — veli Sava. — Gospod mora videti, da ga radi sprejmemo. Pravimo, da je naša hči, — je pojasnjeval poročniku, — toda temu ni tako. Ona je hči moje sestre. Lani smo jo pokopali. Bila je omožena s popom v Bileži in pred jednim letom je postalo dekletce sirota. Vzel jo je k sebi, da stari Marici pomaga. Stanja, pojdi ter pomoli za roditelja.

Deklica se je spustila med Savinim pripovedovanjem v jok. — Zakrila si je lice z rokami ter stala, kakor zatoženec pred sodnijo. Na poslednje Savine besede se je zavrtela ter odšla. Sava ji je sledil z očmi. Bil je tudi ganjen.

— Revna Stanja, — je dejal sam sebi. — Kaj bo iz nje? Omožiti se noče, jaz ji tudi ne morem dati ničesar. Nemara je Bog pozabil na njo.

Zamislil se je in poročnik ga ni vznemirjal. Bilo mu je tudi žal dekleta. Spomnil se je na dom in ta spomin je sprebudil skrite njegove bolečine. Niti opazil ni, da je Marica prišla, noseč mleko, in za njo Stanja s kruhom in sirom. Odložili sta vse na snažno mizo ter obstali pri vratih.

— Jej, gospod. Kar nam je Bog podelil, damo ti iz srca radi. Ne tuguj, ne pričakuje te nič hudega in še se snideš zopet s svojo materjo in očetom.

(Pride še.)

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

MOLITVENIKI:

Duhovni boj	—.60
Evangelijska zakladnica	—.50
Gospod usliši mojo molitev z posebno velikimi črkami	$1.00
Ključ nebeških vrat	—.50
Jezus in Marija	—.40
Marija Varhinja	—.60
Marija Kraljica	—.60
Skrbi za dušo	—.60
Vrtec nebeški	—.40

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angleški tolmač, vezan	—.50
Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar	—.40
Berilo prvo, vezano	—.30
Berilo drugo, vezano	—.40
Berilo tretje, vezano	—.40
Cerkvena zgodovina	—.70
Dobra kuharica, vezano	$3.00
Domači živinozdravnik	—.50
Evangelij	—.50
Fizika 1. in 2. del	—.45
Hitri računar, vezano	—.40
Katekizem vez. veliki	—.40
Katekizem vez. mali	—.15
Nemščina brez učitelja, 1. in 2. del vezano	$1.20
Obča zgodovina	$4.00
Pesmarica, nagrobnice	$1.00
Poljedelstvo	—.50
Popolni nauk o čebelarstvu, vezan	$1.00
Postrežba bolnikom	—.20
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slovenski slovar	$1.20
Schimpffov slovensko-nemški slovar	$1.20
Slovenski pravnik	$2.00
Slovenska Slovnica, vez.	$1.20
Slovenska pesmarica 1. in 2. zvezek po	—.60
Slovensko-angleška slovnica, vez.	$1.00
Spisovnik ljubavnih pisem	—.40
Trtna uš in trtoreja	—.40
Umna živinoreja	—.50
Umni kmetovalec	—.50
Žirovnik, narodne pesmi, 1., 2. in 3. zvezek, vez., po	—.50

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Baron Trenk	—.20
Belgrajski biser	—.20
Beneška vedeževalka	—.20
Bitka pri Visu	—.30
Bodi svoje sreče kovač	—.30
Boj s prirodo	—.15
Božični darovi	—.15
Burska vojska	—.25
Cerkvica na skali	—.15
Cesar Jožef II.	—.20
Ciganova osveta	—.20
Ciganska sirota, 93 zvezkov	$5.00
Cvetke	—.20
Don Kižot	—.20
Dobrota in hvaležnost	—.60
Fabiola	—.35
George Stephenson, oče železnic	—.20
Grizelda	—.10
Hedvika, banditova nevesta	—.20
Hubad, pripovedke, 1. in 2. zvezek po	—.20
Ilustrovani vodnik po Gorenjskem	—.20
Izlet v Carigrad	—.20
Ivan Resnicoljub	—.20
Izanami, mala Japonka	—.20
Izidor, pobožni kmet	—.20
Jama nad Dobrušo	—.20
Jaromil	—.20
Jeruzalemski romar	—.45
Kristusovo življenje in smrt vezano	$3.00
Krištof Kolumb	—.20
Križana umilejnost	—.40
Kaj se je Makaru sanjalo?	—.50
Lažnjivi Kljukec	—.20
Leban, 100 beril	—.20
Maksimilijan I.	—.20
Marija, hči polkova	—.20
Mati, socijalen roman	$1.00
Malomestne tradicije	—.25
Miklova Zala	—.35
Mirko Poštenjakovič	—.20
Na divjem zapadu, vez.	—.60
Na jutrovem	—.35
Na krivih potih	—.30
Na različnih potih	—.20
Narodne pripovesti, 1., 2. in 3. zvezek po	—.20
Naseljenci	—.20
Na valovih južnega morja	—.15
Nezgoda na Palavanu	—.20
Nikolaj Zrinski	—.20
O jetiki	—.15
Odkritje Amerike, vez.	—.80
Prihajač	—.30
Pregovori, prilike, reki	—.25
Prst božji	—.20
Randevouz	—.25
Revolucija na Portugalskem	—.20
Senila	—.15
Simon Gregorčiča poezije	—.45
Stanley v Afriki	—.20
Sherlock Holmes, 3., 4., 5. in 6. zvezek po	—.80
Sveta noč	—.20
Srečolovec	—.20
Strah na Sokolskem gradu, 100 zvezkov	$5.00
Strelec	—.20
Sanjska knjiga, velika	—.30
Štiri povesti	—.20
Tegetthof	—.25
Vojan na Balkanu, 13 zvez.	$1.85
Zlate jagode, vez.	—.30
Življenjepis Simon Gregorčiča	—.50
Življenja trnjeva pot	—.50
Za kruhom	—.20
Življenje na avstr. dvoru ali Smrt cesarjeviča Rudolfa (Tragedija v Meyerlingu)	—.75

SPILMANOVE POVESTI:

1. zv. Ljubite svoje sovražnike	—.20
2. zv. Maron, krščanski deček	—.25
4. zv. Praški judek	—.20
6. zv. Arumugan, sin indijskega kneza	—.25
7. zv. Sultanovi sužnji	—.25
8. zv. Tri indijanske povesti	—.30
9. zv. Kraljičin nečak	—.30
10. zv. Zvesti sin	—.30
11. zv. Rdeča in bela vrtnica	—.30
12. zv. Boj in zmaga	—.30
14. zv. Prisega huronskega glavarja	—.30
15. zv. Angelj sužnjev	—.30
16. zv. Zlatokopi	—.30
18. zv. Preganjanje indijanskih misionarjev	—.30
19. zv. Mlada mornarja	—.30

TALIJA.

Zbirka gledaliških iger:

Brat sokol	—.25
Cigani	—.40
Pri puščavniku	—.20
Putifarka	—.20
Raztresenca	—.30
Starinarica	—.20
Županova Micka	—.30
Idealna Tašča	—.20

RAZGLEDNICE:

Newyorške, s cvetlicami, humoristične, božične, novoletne in velikonočne, komad po	—.03
ducat po	—.25
Z slikami mesta New Yorka po	—.25
Album mesta New Yorka krasnimi slikami, mali	—.35

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Ogrske, mali	—.10
Združenih držav, mali	—.10
veliki	—.25
vezan	—.50
Balkanskih držav	—.15
Evrope, vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$1.50
Zemljevidi: New York, Colorado, Illinois, Kansas, Montana, Ohio, Pennsylvania, Minnesota, Wisconsin, Wyoming in West Virginia in vseh drugih držav po	—.25

OPOMBA: Naročilom je priložiti denarno vrednost, bodisi v gotovini, poštni nakaznici, ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh cenah že vračunana.

SLOVENSKA LIGA

IZVRŠEVALNI ODBOR:
Frank Sakser, predsednik, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Edward Kalish, tajnik, 6119 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
John Jager, blagajnik, 5241 Upton Ave. So., Minneapolis, Minn.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

V ruskem ujetništvu. Gašper Sorn se je zglasil svoji ženi Antoniji, ki biva v Brezju pri Dobu. Piše, da se nahaja v Skobelevu v ruski Aziji v vojnem ujetništvu. Žena Antonija se je moževega glasu silno razveselila, zakaj bila je več kot devet mesecev v velikih skrbeh in dvomih, ali je Gašper na severnem bojišču še živ, ali je našel tam prezgodnji grob. Pa Gašperju je prizanesla granata in meč, ali prišel je v vojno ujetništvo v daljni Aziji. Sicer je Gašper že 10. prosinca pisal, da še gleda zlato solnce, ali žalostna žena ni nič vedela za to, zakaj dotično dopisnico, pisano v Skobelevu dne 10. prosinca, je prejela šele 27. malega srpana. Res, da bi bilo moževo sporočilo lahko pet mesecev preje prišlo, ali zdaj je žena vendar vso žalost in skrbi pozabila in je vsa srečna in vesela, da bo še videla svojega moža med svojimi otroki. — Ivan Šlibar se je zglasil svoji materi Mariji, ki biva v Radovljici. Piše: Zdrav in ujet na Ruskem, od koder vam pošiljam prisrčne pozdrave. — Jožef Praznik je prišel ranjen Rusom v roke. Sedaj se nahaja v ruski vojaški bolnišnici, kakor poroča svojim staršem, ki bivajo v Grmulji, pošta Škocijan na Dolenjskem.

Pogrešata se: Vinko Krže, infanterist 17. pešpolka, in Edvard Krže, poddesetnik 7. lovskega pešpolka; po njima poizveduje Lovro Krže v Ljubljani.

Preskrba Ljubljane. V svrho preskrbe mestne občine ljubljanske z jajci je deželna vlada vsled zaprosila mestne občine ljubljanske sporazumno s c . in kr. 5. armadnim etapnim poveljstvom na podlagi § 4. cesarske naredbe z dne 1. avgusta 1914 odredila, da morajo lastniki jajc v sodnih okrajih Mokronog, Litija, Višnja gora, Trebnje in Žužemberk svoje razpoložljive zaloge jajc prodajati izključno samo mestni občini ljubljanski. Izvzeta so samo ona jajca, ki se potrebujejo za domačo porabo in za domače, v ondotnih krajih naseljeno ljudstvo. Za slučaj, da bi se posestniki branili prodajati svoje razpoložljive zaloge jajc mestni občini ljubljanski, je c. kr. okrajno glavarstvo pooblaščeno, jih na račun in stroške lastnika prodati mestni občini ljubljanski. Ceno določijo izvedenci v smislu § 4. odst. 4. prej navedene cesarske naredbe v navzočnosti dotičnih posestnikov in zastopnikov mestne občine ljubljanske. Ravno tako se bo postopalo v slučaju, da se lastniki jajc ne bi mogli zediniti z mestno občino ljubljansko glede cen. Da se predmetna akcija izvede, napravi mestna občina ljubljanska v vsakem izmed navedenih sodnih okrajev svojo posebno nabiralnico jajc. Če bo treba, bo tudi najela posebne zaupnike za pobiranje jajc od vasi do vasi, od hiše do hiše. Ti zaupniki bodo imeli od mestne občine ljubljanske izgotovljene in od okrajnega glavarstva vidirane izkaznice, katere bodo morali pri izvrševanju svojega posla imeti pri se bi ter jih na zahtevo tudi pokazati. Iz navedenih sodnih okrajev se smejo torej jajca dobavljati izključno samo mestni občini ljubljanski. Železniške postaje, ki pridejo pri tem v poštev, so dobile od svojih višjih oblastev nalog, sprejemati iz navedenih okrajev pošiljatve jajc samo tedaj, če je pošiljatev namenjena mestni občini ljubljanski, kar mora biti razvidno z voznega lista. Da pa se ne bi jajca drugam izvažala po ovinkih, ima orožništvo strogo naročilo, obračati prometu z jajci svojo posebno pozornost in nastopati z vso ostrostjo proti vsem, ki bi hoteli na kakršenkoli način kršiti to odredbo. — Od 2. avgusta sem, odkar so nastavljene na trgu maksimalne cene, ni dobiti deloma ne krompirja, ne čebule in ne česna. Posebno trda je za čebulo. Čebule je že precej spravljene po nekaterih skladiščih prekupcev, no česen in krompir pa tudi nista kar nenadoma izhlapela. Za producente in prekupce je to značilno. Kaj bode potreba že res pri vsakem živilu začeti z zasego in rekvizicijo?! — Mestni aprovizačni odsek je sklenil naročiti večjo pošiljatev čebule, ki se bo oddajala po veliko nižjih cenah kakor so danes običajne. Tudi bo mestna aprovizacija gledala, da bo čebule dovolj za ljubljansko potrebo. Treba je le malo potrpljenja. S pehanjem za blagom se mu cene po nepotrebnem neznansko zvišujejo.

ŠTAJERSKO.

Naredba o potovanju. Štajerska namestnija je z dne 24. julija izdala naredbo o potovanju po vojvodini Štajerski in v vojvodino Kranjsko ter v kraljestvo Hrvatsko: Ta naredba se glasi: § 1. Po vojvodini Štajerski se more potovati brez posebnega poverila (legitimacije). A vendar pa je potujočemu občinstvu v korist, vsikdar preskrbeti si v sledečem § 2, točka 1. nadrobneje označeni potni list. § 2. Civilne osebe ne smejo deželne meje niti na Kranjsko in Hrvatsko, niti s Kranjskega in Hrvatskega prestopiti brez posebnega izkazila. Pri tem je vseeno, se li uporabljajo vozila ali ne. Izkazati se mora: 1. S potnim listom, opremljenim s fotografijo, kateremu je od pristojne politične oblasti ali cesarske policijske oblasti pridejan dostavek: "Veljaven tudi za potovanje v ozemlje južnozapadnega armadnega obsežja." 2. S poverilnico za državne ali dvorne uslužbence, za državnoželezniške ali zasebnoželezniške uslužbence in njih svojce, opremljeno s fotografijo. 3. Z od oblasti izdano poverilnico (legitimacijo) v svrho uporabe kakega poštnega vlaka vojnovoznega reda. V točki 1 in 3 navedene izkazne listine izdaja v Gradcu c. kr. policijsko ravnateljstvo in v vseh drugih krajih dežele pristojna politična oblast prebivališča (c. kr. okrajna glavarstva, c. kr. politične ekspoziture, mestni svet v Mariboru, mestna urada v Celju in Ptuju). Za prestop s Kranjskega na Štajersko je razven pod točko 1 označenega potnega lista še potreben prehodni list, katerega je pred prestopom deželne meje od v to pristojne vojaške oblasti na Jesenicah (Gorenjsko), v Ljubljani, v Rudolfovem ali v Št. Petru (na Krasu) dobiti. § 3. Za navadni vsakdanji lokalni obmejni promet med neposredno ob obeh straneh deželne meje Štajersko-Kranjsko in Štajersko-Hrvatsko ležečimi okraji zadostuje od c. kr. orožništva poverjeno spričevalo o identiteti, katero more občinski predstojnik ali njegov namestnik povsem zanesljivim in njemu znanim prebivalcem svoje občine do preklica izdati.

Prepoved. Štajerska namestnija je prepovedala izdelovanje, uporabo in prodajo spenjene smetane ter uporabo mleka in jajc pri izdelovanju sladoleda.

KOROŠKO.

Odlikovani vojaki. Po nedeljski božji službi je 25. julija nadštabni zdravnik dr. Müller v telovadnici šole pod Križno goro v Celovcu pripel na prsi trem vojakom srebrno hrabrostno kolajno 2. razreda. Odlikovali so se v obrambi ene avstrijskih zapor. Odlikovani so: Karel Kozdera, Fran Brdek in Alojzij Nemeček. — Poveljnik dalmatinskih vojakov na italijanskem bojišču, major Stanislav Turudija, je odlikovan z vojaškim križcem za zasluge 3. stopinje z vojno dekoracijo.

Vojna idila. Iz pisma slovenskega častnika, ki se nahaja v neki koroški obmejni utrdbi, posnemamo: Godi se mi še vedno dobro. Danes se je moj oddelek povečal, in sicer mi je moj kuhar pripeljal od nekod kozo. Dal sem mu zanjo dve cigari. Kozo prav pridno molzemo, da zboljšamo svojo črno kavo. Počasi bom postal cel planinski kmet, ki pa ljubi noč. Tudi moja koza je za vojno že izvežbana, navadila se je na granate in je dobro zapazila, da je podnevi na pašniku nevarno, ponoči pa ne. Zato si išče hrane šele, ko se stemni, ob zori — proti 5. uri — pa pride zopet v "pozicijo" in išče kritja — kakor mi.

Cerkvene vesti. Petdesetletnico duhovništva je obhajal dne 25. julija Janez Schuster, župnik v Svečah. Župnik je bil rojen dne 25. sušca 1839 v župniji Št. Rupert pri Velikovcu in je bil v mašnika posvečen dne 20. julija 1865. — Na župnijo Grebinj je prezentiran naborješki župnik Fran Holec, na župnijo Vetrinj pa kanonik iz Velikovca Konrad Mirko Mente.

Obolela. Msgr. Valentin Podgorc je obolel na vnetju slepiča in je bil 26. julija operiran. — Župnik Anton Stres na Jezerskem, o katerem smo poročali, da je zbolel, je še vedno bolan.

PRIMORSKO.

Padel je na severnem bojišču Rudolf Porenta, sin c. kr. carinskega revidenta v Trstu Davorina Porente.

V ruskem ujetništvu. Fran Valentinčič je sporočil svojemu prijatelju v Kanalu na Goriškem, da je vojni ujetnik v ruski Aziji v Turkestanu, od koder pošilja prijateljske pozdrave. Njegovi ljudje (žena Katarina, oče, mati in otroci) so bržkotne pobegnili pred bojno nevihto v varno zavetje in morda še nič ne vedo za preveselo moževo poročilo. — Ivan Čujec se je oglasil tudi iz vojnega ujetništva v Rusiji. Njegovi ljudje, ki bivajo v Podmelcu pri Tolminu, so čakali mesece in mesece na Ivanovo pisanje, ali vse čakanje je bilo zastonj. Bili so že v silnih skrbeh in vsi žalostni. Ali nekega dne je prišlo preveselo pisanje v Čujčevo hišo, da je Ivan še med živimi in da se bodo še videli, ko bo enkrat ljubi mir. — Primorski Slovenec Fran Rutar se je zglasil iz samarske gubernije, kjer se nahaja kakor vojni ujetnik. Njegova žena Marija biva v Doblarju pri Ročinju, če ni zadnji čas pobegnila z drugimi goriškimi Slovenci vred v mirnejše kraje. — Zadnje dni se je oglasil iz ruskega vojnega ujetništva tudi primorski Slovenec Anton Simčič, in sicer iz mesta Čikišlarja, ki leži na vzhodni obali Kaspiškega morja blizu rusko-perzijske meje, kjer sedaj solnce silno pripeka in žge. Njegovi ljudje bivajo v manjši vasi blizu Kojskega. — Josip Možina, doma v Grobišču pri Prestranku, piše svoji ženi Marjeti, da je še med živimi, in sicer v mestu Taškentu, kjer je več Slovencev v vojnem ujetništvu. — Nikolaj Cubrilo se je oglasil iz Taškenta v vroči turkesanski deželi ter Edvard Kraljič iz Vladimira. Piše bratu Ivanu v Boljancu pri Trstu, da so ga Rusi 26. sušca ujeli.

Za vojaško okrepčevališče v Štanjelu na Krasu je došlo tržaškemu namestništvu darov 8276 kron.

Najboljše sredstvo proti oderuštvu z živili. S fronte poročajo: Tudi nas vojake poskušajo razni dražilci odirati, dokler ne naletijo tupatam na korenit odpor in ne dobijo radikalnega zdravila. Tako je pripeljal neki prekupec tudi k naši četi surovo maslo. Odigral se je naslednji prizor: Častnik: "Kaj prodajate?" — "Surovo maslo." — "Počim?" — "Po 7 kron kilogram." — "Dobro, le dol postavite." — Častnik pozove vojake, da se postavijo v krogu ter vzame štruco za štruco, vsako lepo razreže in deli vojakom, katerim gre priboljšek h komisu seveda zelo v slast. Kmalu izgine zadnja štruca. — "Koliko hočete za kilo?" vpraša častnik še enkrat. — "Sedem kron." — "To je predrago, vi imate štiri krone pri vsakem kilogramu dobička." — "Ne morem dati ceneje." — Častnik replicira nato z rezkim ukazom: "Marš!" — Oderuški maslar ve, da mu nič ne pomaga in kislega obraza odide s svojo prazno brento.

Kako rastejo cene živil. V tržaškem "Lavoratore" pripoveduje Dominik Vettach, da je njegova žena kupila v trgovini jestvin v ulici Parini sir parmezan po 7 K kilogram, popoldan je stal ta sir 8 K kg, zvečer pa že 10 K!

Trst v vojni. Že več mesecev so pri namestništvu v Trstu vsak teden posredovanja o aktualnih lokalnih vprašanjih. Aprovizacija mesta se je zboljšala in je zlasti dosti zalog koruznih izdelkov. Vzlic transportnim težavam se bo preskrbelo za dovoz novih živil iz letošnje žetve. Zdravstvene razmere so vobče zadovoljive. Če bo potreba, se vpelje cepljenje civilnega prebivalstva proti koleri.

Ulica Morelli v Gorici je stranska ulica in vsakdo je mislil, da ta ulica pač ne bo dosti trpela vsled bombardiranja mesta od laške strani. Ali trpela je ravno ta ulica izredno veliko. Granate so letele nanjo kot bi deževalo in Češcutova hiša je takorekoč posuta, druge močno poškodovane. Paralelno ž njo teče Vrtna ulica, tam je posut kinematograf "Edison".

Za begunce iz primorskih dežel, ki se nahajajo na Štajerskem, se je osnoval v Gradcu odbor s sedežem na graškem magistratu. Begunci se morajo obračati na ta odbor glede informacij in glede podpor.

Za begunce z Goriškega se je nabralo dosedaj pri tržaškem namestništvu darov 75,522 K 96 v. Izkaj pravi, da so to darovi za begunce iz Gorice in Soške doline.

Furlanskih beguncev v Trstu je okoli 7500, to je 2000 družin, izmed katerih jih živi na svoje stroške samo 300, to je 1000 oseb. Drugi, 6500 po številu, živijo od podpor. Vsak begunec nad 14 let star dobi na dan 1 K, pod 14. letom 60 vin. in 3 vin. kot podporo za prenočišče.

O grofici Latour iz Rušiča na Furlanskem se je poročalo, da je bila odvedena kot talka v Italijo. Ali kakor poroča njena svakinja baronica Marija Ritter v Gradcu, je morala grofica Latour zapustiti svoje posestvo, ker se nahaja v bojni črti. Ona stanuje pri Bracanu za Krminom s 14 služabniki in služabnicami mirno in nemoteno. Dva njena nečaka sta internirana, eden v Cremoni, drugi v Florenci, ali baje radi tega, ker nista dosegla še 50. leta in sta torej še v letih vojaške dolžnosti.

Preselila sta se okrajno glavarstvo iz Tržiča in okrajni šolski svet v Postojno na Kranjskem.

Iz politične službe. Okrajni glavar Gvidon Polley je premeščen iz Kopra k namestništvu, v Koper je premeščen iz Gradišča ob Soči namestništveni koncipist grof Attems-Petzenstein. Namestništveni koncipist Fran Svetek, ki je bil premeščen v Koper, ostane na svojem prejšnjem službenem mestu, koncipist dr. Rudolf Müller je poklican v službovanje v Trst.

Občinski zastop v Baski v Istri je razpuščen; za gerenta je imenovan šolski nadzornik Nik. Žić.

Velik požar v Trstu. V Madianovi tovarni kvart in papirčkov za cigarete je izbruhnil ogenj, ki je napravil ogromno škodo 1 milijon 68 tisoč 765 kron; škoda je zavarovana.

NAJBOLJŠE AMERIŠKE CIGARETE

Anargyros

Izdelovalci najboljših turških in egipčanskih cigaret.

NAZNANILO.

Člane društva "Boritelj" št. 1 S. D. P. Z. v Conemaugh, Pa., opozarjam, da naj se zagotovo udeleže seje, ki se bode vršila dne 5. septembra točno ob 2. uri popoldan. Na dnevnem redu so zelo važne točke, katere bo treba rešiti.

John Škufca, tajnik.

POZOR, SLOV. GODBE!

Učitelj godbe na pihala ali lok s praktično in teoretično metodo, sigurnim in hitrim napredkom, želi mesto.

Anton Leskovar,
44 Forest Ave., Aurora, Ill.

POZOR
naročniki v Conemaugh, Pa.!

Obveščeni smo, da je pričela tamošnja pošta s 1. avgustom dostavljati vse poštne pošiljatve naslovnikom na dom. Prosimo torej cenjene naročnike, da nam NEMUDOMA NAZNANIJO NATANČNE NASLOVE SVOJIH STANOVANJ, da zamoremo iste v imeniku popraviti in tako pošti omogočiti, da bode list našim naročnikom redno dostavljala na dom.

Upravništvo "Glas Naroda".

DELO DOBI.

Išče se Slovenka za pomagati v kuhinji. Plača po dogovoru. Pisma pošljite na:

John Bartol,
P. O. Box 88, Chatham, Mich.
(30-8—1-9)

Kje je moja sestra ANA RAPEL, rojena Medved? Doma je iz Ostrožnega brda pri Št. Petru na Notranjskem. Nahaja se nekje v Coloradu. Prosim cenjene rojake, če je komu znan nje naslov, da ga mi javi, ali naj se sama oglasi bratu: Joseph Medved, 1301 E. 54th St., Cleveland, O. (28-31—8)

NAZNANILO.

Rojakom v **Lorain, Ohio,** in okolici naznanjamo, da jih bo obiskal naš zastopnik

JOHN KUMŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Glas Naroda.

S spoštovanjem
Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Rojakom v **Kitzville, Minn.,** in okolici naznanjamo, da je

Mr. JOE ADAMICH

naš zastopnik, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" ter izdavati pravoveljavna potrdila.

Upravništvo Glas Naroda.

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

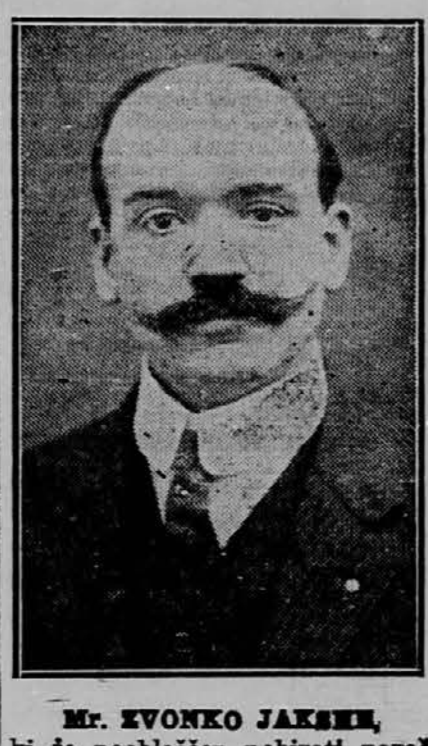

Mr. ZVONKO JAKŠE,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Sedaj se mudi v Pittsburgh, Pa., in okolici.

Upravništvo "Glas Naroda".

NAZNANILO.

Rojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bode obiskal naš zastopnik

Mr. FRANK MEH

kateri je opravičen pobirati naročnino za list "Glas Naroda" in izdajati pravoveljavna potrdila. Rojakom ga toplo priporočamo.

Upravništvo 'Glas Naroda'.

SLEPARJI NA DELU.

Zloglasna italijanska kompanija, ki je pred par leti oslepparila Hrvate in Slovence za $750,000, je zopet na delu. Po slovenskih naselbinah je začela razpošiljati cirkularje, v katerih vabi ljudi, da naj pošljejo 25 ali 50 centov, za kar bodo dobili razne darove, slike, molitvenike itd., povrhu tega pa še neki slovenski list.

Rojaki, ne sedite jim na limanice. Še vsakdo, kdor se je pečal z njimi, je bil osleparjen.

HIŠA NA PRODAJ

Hiša v dobrem stanju s štirimi sobami, čista klet, na dvorišču poletna kuhinja s primernim vrtom ob prijazni cesti je na prodaj. Več se poizve pri:

Anton Terglav,
1525 Spruce St., Pueblo, Colo.
(30-8—1-9)

Za vsebino oglasov ni odgovorno uredništvo ne upravništvo

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravek vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu kakršno kdo zahteva brez nadaljnih vprašanj.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

DOMAČA NARAVNA OHIJSKA VINA
kakor **DELAWARE, CATAWBA** in **CONKORD** prodaja

JOSIP SVETE

1780-82 E. 28th St., Lorain, Ohio.

CONCORD RDEČE VINO	CATAWBA BELO VINO
60c. galona.	80c. galona.

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cene po dogovoru. Pri teh cenah je vojni davek že vračunan.

Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je treba pridejati denar ali Money Order.

Velika zaloga vina in žganja.

MARIJA GRILL

Prodaja belo vino po	70c. gallon
črno vino po	50c.
Drožnik 4 gallone za	$11.00
Brinjevec 12 steklenic za	$12.00
,, 4 gallone (sodček) za	$16.00

Za obilno naročbo se priporoča

Marija Grill,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, Ohio

PHONE 246

Zastopnik
"GLAS NARODA",
82 Cortlandt Street,
New York, N. Y.

Frank Petkovšek

Javni Notar (Notary Public)

718-720 MARKET STREET
WAUKEGAN, ILL.

PRODAJA **fina vina, izvrstne smotke, patentirana zdravila.**

PRODAJA **vožne listke vseh prekomorskih črt.**

POŠILJA **denar v stari kraj zanesljivo in pošteno.**

UPRAVLJA **vsa v notarski posel spadajoča dela.**

'KRACKERJEV' BRINJEVEC

je najstarejše in od zdravnikov priznano kot najboljše sredstvo proti notranjim boleznim.

Cena za "BRINJEVEC" je: 6 steklenic $ 6.50
12 steklenic 13.00

V ZALOGI IMAMO
tudi čisti domači TROPINJEVEC in SLIVOVKA kuhana v naši lastni distileriji.

Naše cene so sledeče:

Tropinjevec per gal. $2.25, $2.50, $2.75 in	$3.00
Slovovitz per gal.	$2.75—$3.00
Tropinjevec zaboj	$ 9.00
Slivovitz zaboj	$13.00
"66" Rye Whiskey 5 let star, zaboj	$11.00

Rudeča Ohio vina per gal. .... 55c., 60c., 65c.
Catawba in Delaware per gal. ...... 75c.—80c.

Za 5 in 10 gal. posodo računamo $1.00, za 25 gal. $2.00, za večja naročila je sod zastonj. Naročilu naj se priloži denar ali Money Order in natančni naslov. **Za pristnost pijače jamčimo.**

The Ohio Brandy Distilling Co.
6102-04 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

$1 dobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvzemši nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaša dnevno poročila z bojišča in razne slike. Sedaj ga sleherni dan razpošiljamo 13,000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo razširjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokovne unije.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)
v GREATER-NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vsakovrstna **pooblastila, vojaške prošnje** in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški **državljanski papir,** daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika.

Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

Manon Lescaut in Chevalier Desgrieux.

Spisal: ABBE PREVOST.

Za Glas Naroda prevel: G. P.

19 (Nadaljevanje)

— Tega pošilja samo nebo, — sem rekel gospodu pl. T., — da se morem maščevati nad njim radi nesramnosti njegovega očeta.

Gospod pl. T., ki ga je poznal ter ga celo prišteval svojim najboljšim prijateljem, mi je odgovarjal, naj ne storim kaj takega. Zagotovil mi je, da je zelo ljubeznjiv mož, ki ni zmožen vdeležiti se lopovščin svojega očeta. Treba mi ga je le spoznati in spoštoval in cenil ga bodem.

Na moj ugovor, da se je stavilo Manon v nevarnost, če bi njen smrtni sovražnik izvedel za njeno bivališče, je odgovoril, da ni mladi B. M. zmožen izdajstva in da bomo našli v njem dobrega in srčnega zagovornika, kakor hitro naju bo spoznal. Na vsa ta zagotovila nisem vedel nobenega odgovora in privolil sem, da večerja mladi B. M. z nami.

Gospod pl. T. ga je privedel k nama šele potem, ko mu je povedal, kdo da sva. Ko je vstopil, ga je njegov obraz takoj pridobil zase in nehote sem mu bil naklonjen. Sedli smo za mizo — in on je občudoval Manon, mene, vse, kar je bila najina last in tudi jedel je z apetitom, ki je delal čast najini kuhinji.

Po končani večerji je postal govor resnejši. Gospod B. M. je govoril s povešenim licem o izgredih, katere si je bil dovolil njegov oče proti nama ter se je tudi opravičil.

— Vendar pa prekinjam, — je rekel, — da ne vzbujam spominov, ki me sramotijo. Če je bil že sprva odkritosrčen, je postal pozneje še bolj, kajti opazil sem, da je napravila lepota Manon nanj velik utis. Celi obraz njegovega lica je postal milejši, — dasiravno ni napravil nobene tozadevne opazke — in kljub ljubosumnosti sem imel dosti izvedenosti v ljubezni, da sem vedel, kaj se vrši v njem.

Delal nam je družbo precejšen del večera in ko se je odstranil, je izjavil, da se čuti srečnega, da je naju spoznal. Konečno je tudi prosil za dovoljenje, da naju smo od časa do časa obiskati. Gospod pl. T. mu je ponudil sedež v svojem vozu in skupno sta se odpeljala v Pariz.

Kot že omenjeno nisem bil ljubosumen in obljubam in prisegam Manon sem vrjel bolj kot kedaj poprej. To očarujoče bitje je tako popolnoma obvladalo mojo dušo, da nisem občutil zanjo ničesar drugega kot spoštovanje in ljubezen. Da je ugajala gospodu B. M., ji nisem štel v zlo. Pač pa sem se nasprotno veselil upliva njenih čarov ter sem bil ponosen, da me ljubi deklica, katero smatra vsakdo za lepo in ljubeznjivo. Zdelo se mi je celo primerno, da ji nisem sporočil svojih domnev.

Prihodnji dnevi so bili izpolnjeni z dogotovljenjem njene toalete in s posvetovanji, če bi ne bilo preveč riskirati obiskati gledišče. Kncem tedna naju je obiskal gospod pl. T. in vprašala sva kaj sodi on o tem. Uvidel je, da mora reči da, da ugodi Manon. — Sklenili smo torej, da gremo še isti večer in v njegovi družbi v gledišče. —

Načrt pa ni prišel do izvedbe. Gospod pl. T. mi je namreč skrivoma rekel:

— Odkar sem bil zadnjič tu, se nahajam v veliki zadregi in ta je tudi vzrok, da sem prišel danes sem. B. M. ljubi vašo ljubico in to mi je že priznal. Jaz sem njegov zaupni prijatelj ter pripravljen, služiti mu v vseh zadevah. Obenem sem pa tudi vaš prijatelj. Po mojem mnenju so njegovi nameni nečisti in kot take jih obsojam. Na vsak način bi varoval njegovo skrivnost, če bi ne posegel po gotovih sredstvih, a žalibog so mu znane slabosti Manon. On ve — kje je izvedel ne vem, — da ljubi Manon zabave in razkošje in ker je zelo bogat, jo hoče podkupiti z zelo dragocenim darom ter letno rento desetih tisoč liber. Če bi se ne nahajala na vaši strani pravica, bi to stvar zamolčal; tako pa se čutim obvezanega govoriti in to tembolj raditega, ker sem bil jaz oni, ki ga je bil uvedel pri vas. —

Zahvalil sem se mu za sporočilo ter mu odkrito priznal, da je značaj Manon v resnici tak kot si ga predstavlja gospod B. M., da namreč ne more prenesti misli na uboštvo. Če se pa gre le za nekoliko več in nekoliko manj, — sem dostavil, — je ne smatram sposobne, da bi me zapustila radi koga drugega. V položaju sem, da ji lahko nudim vse in gojim tudi upanje, da se bo moje premoženje od dneva do dneva množilo. Bojim se le enega in to je, da je znanje najinega skrivališča ne napotilo gospoda B. M., da nama pripravi kako neprijetno presenečenje.

Gospod pl. T. je menil, da se mi ni treba tozadevno nič bati. Gospod B. M. je pač zmožen blazne strasti, a nikake podlosti. Če bi pa bil tako podel ter storil kako lopovščino, bi bil on, pl. T., prvi, ki bi ga kaznoval ter zopet popravil nesrečo.

Srčno sem se mu zahvalil ter rekel, da bi prišla kazen prepozno, če bi bila nesreča že gotova. Vsled tega bi bilo najbolj pametno, če se ga prekosi ter zamenja Chaillot s kakim drugim bivališčem.

— Da, — je odvrnil gospod pl. T. — a vam bo težko to storiti, kajti gospod B. M. bo opoldne že tukaj in jaz sem sem prišel tako zgodaj le raditega, da vas obvestim o njegovih nakanah. Vsak trenutek je lahko tu.

Resno sem razmišljal o slučaju. Ker je bilo nemogoče uiti obisku gospoda B. M. ter skoro prav tako nemogoče, da bi ne govoril z Manon v svoji nameri, sem sklenil, da jo sam obvestim o namenih svojega najnovejšega tekmeca. Če bo vedela, da poznam predloge, katere ji namerava staviti, bo gotovo imela dosti moči, da jim zavrne.

Ko sem obvestil gospoda pl. T. o svojem namenu, je izjavil, da je to precej delikatna stvar. Jaz sem mu ponovno izjavil, da Manon sicer ljubi razkošje, da pa ljubi tudi mene in da je vspričo mojih sedanjih razmer skoro nemogoče, da bi me zapostavljala sinu človeka, ki jo je bil spravil v bolnico.

Skratka, vstrajal sem pri svojem načrtu, potegnil Manon v stran ter ji povedal vse, kar sem bil izvedel.

Zahvalila se mi je za dobro mnenje, katero imam o njej ter mi izjavila, da bo sprejela ponudbe gospoda B. M. na način, da ga bo minulo vse veselje, ponoviti jih še enkrat.

— Ne, — sem ji odvrnil, — ne sme se ga dražiti z žalitvami, kajti on nama lahko škoduje. Pa saj se znaš iznebiti neljubega snubača, — sem s smehom dostavil.

Po kratkem pomisleku mi je rekla Manon: — Prišla mi je izvrstna ideja. B. M. je sin najinega najhujšega sovražnika. Hočeva se maščevati nad grehi njegovega očeta, a ne na osebi njegovega sina, temveč nad njegovo denarnico. Poslušala ga bom, sprejela njegov dar ter mu nato vse odrekla.

— Načrt je lep, — sem rekel, — a ti ne pomisliš, dragica, da je to ista pot, ki naju je privedla v bolnico in Saint Lazare.

Dasiravno sem ji z živimi barvami naslikal te nevarnosti, je vendar vstrajala pri svojem načrtu. Rekla je le, da morava biti bolj previdna.

Kateri ljubimec bi slepo ne privolil v vse muhe svoje oboževane deklice! Sklenila sva torej, da imava gospoda B. M. za norca, — a usoda je hotela, da sem postal jaz njegov norec!

Krog enajste ure smo videli, kako se je približal voz. Zelo prešerno se je pričel mladi B. M. opravičevati raditega, da prihaja opoldne k nam. Radi navzočnosti pl. T. ni bil videti prav nič presenečen. Dasiravno ga ni bilo med nami, ki bi imel srce prosto izdajstva, smo vendar sedli veselih obrazov za mizo. B. M. je kmalu našel prilike, da se je razgovoril z Manon. Smatrati me je moral za zelo obzirnega, kajti jaz sem se namenoma za par minut odstranil.

K osem se vrnil, sem zapazil, da ga Manon ni razžalila s preveliko strogostjo. Bil je najboljše volje in tudi jaz sem se delal takega. Sam pri sebi se je gotovo smejal moji priprostosti, dočim sem se jaz njegovi in tako sva nudila celo popoldne drug drugemu zanimiv pogled. Še enkrat sem ga pustil samega z Manon, predno se je poslovil in tako je imel dosti vzroka biti zadovoljen z menoj in tudi z obedom.

Komaj pa sta se ta dva gospoda odstranila, ko je prihitela Manon k meni, z razprostrtima rokama ter me pričela poljubljati. Od besede do besede mi je ponovila njegov govor in njegove predloge.

— On jo obožuje, ji hoče prepustiti polovico štirideset tisoč liber rente, katero dobiva že sedaj, neglede na to, kar ga čaka po smrti njegovega očeta. Ona bo gospodarica njegovega srca in njegovega premoženja in kot prvi dokaz svoje ljubezni ji bo položil pred noge voz in konja, meblirano hišo, služkinjo, tri služabnike in enega kuharja.

Ona mi je nato zagotavljala, da je njeno srce za vse veke moje in da bo tudi ostalo.

(Nadaljuje se).

Kaj pravijo pisatelji, učenjaki in državniki o knjigi Berte pl. Suttner

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem z velikim užitkom prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjigaselo vpliva na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friderik pl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stael ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Dodel: "Doli z orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljši časi. Kratkomalo: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovski: To knjigo bi človek najrajše poljubil. V dno srca me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Štajerski pisatelj **Peter Rosegger piše:** Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sem bral knjigo z naslovom "Doli z orožjem!" Prebiral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem zaželel, da bi se prestavilo knjigo v vse kulturne jezike, da bi jo imela vsaka knjigarna, da bo je tudi v šolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveto Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družbe, ki bi razširjala to knjigo?

Henrik Hart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem jih kdaj bral....

C. Neumann Hofer: — To je najboljša knjiga, kar so jih spisali ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): Ne bom slavil knjige, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom ponudil. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostolje, ki bi šli žnjo križemsvet in učili vse narode....

Finančni minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjige ni napisal noben vojaški strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta pl. Suttnerjeva. Prosim Vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Naročajte jo pri:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

NAJBOLJŠA

SLOVENSKO-ANGLEŠKA SLOVNICA

Prirejena za slovenski narod, s sodelovanjem več strokovnjakov, je založila Slovenic Publishing Co., 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Cena v platnu vezani $1.00. Rojaki v Cleveland, O. dobe isto v podružnici Fr. Sakser, 1604 St. Clair Ave., N. E.

MODERNO UREJENA

TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETI, CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:

SLOVENIC PUBLISHING CO.

82 Cortlandt St., New York, N.Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Montani, Wyoming in Utah sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik,

Mr. OTO PEZDIR,

ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadevna potrdila.

Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industries and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali z katerimi se je slabo ravnalo.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodnih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostilen.

Daje se informacije v naturalizacijskih zadevah: kako postati državljan, kjer se oglasiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali z priseljenci na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 80 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR ROJAKI!

Najbolj uspešno mazilo za ženske in moške lase, kakor tudi za moške brke in brado. Ako se rabi to mazilo, zrastejo v 6 tednih krasni, gosti in dolgi lasje, kakor tudi moškim krasne brke in brada in nebodo odpadali in ne osiveli. Revmatizem, kostibol ali trganje v rokah, nogah in križu v 8 dneh popolnoma ozdravim, rane, opekline, bule, ture, kraste in grinte, potne noge, kurje oči, bradovice, ozebline v par dneh popolnoma odstranim. Kdor bi moja zdravila brez uspeha rabil, mu jamčim za $5.00. Pišite takoj po cenik in knjižico, pošljem zastonj.

JAKOB WAHČIČ,

1002 E. 64th St., Cleveland, Ohio.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

na 20tih straneh in vsaka stran je 10½ pri 13½ palca velika

Cena samo 25 centov.

Manjši vojni atlas

obsega devet raznih zemljevidov

na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.

Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev držav in posameznih mest. Ravno tako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Pošljite 25c. ali pa 15c. v znamkah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželjeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ

deset (10) HASSAN kuponov

(IZREŽITE TA KUPON)

TEN TEN TEN TEN

Ta POSEBNI KUPON je vreden deset (10) HASSAN CIGARETNIH KUPONOV ako se ga predloži skupno z devetdesetimi (90) ali več rednimi HASSAN CIGARETNIMI KUPONI v kaki naših HASSAN PREMIJSKIH POSTAJ ali pri

THE AMERICAN TOBACCO CO.,
Premium Dept. 490 Broome St., New York, N. Y.
(Ta ponudba ugasne 31. decembra 1915.)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav.

Velikost je 21 pri 28 palcih.

Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi

Stensko mapo cele Evrope $1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Zjedinjene države in na drugi pa celi svet, cena $1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company,

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj

denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepričal, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj $16.00 s poštnino vred.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.